

Foganya

REVISTA D'INFORMACIÓ I CULTURA DEL GRUP FOGANYA

-PORRERES ANY I - NÚMERO 1 - DESEMBRE 1989-
PM - 14/17/1989 - 300 EXEMPLARS-
DIA D'IMPRESSIÓ: 15/XII/1989
DIA DE SORTIDA: 22/XII/1898
P.V.P.: 200 PTS.

- "Foganya" -

REVISTA D'INFORMACIÓ I CULTURA del "Grup Foganya". Aparició bimensual.

Informació i Correspondència: C/ Molins, 2. 07260-Porreres.

Direcció General: Junta Directiva del "Grup Foganya".

Direcció: Jaume Rosselló i Verger. **Assessors:** Gregori Barceló Màrquez i Apol.lònia Cerdà Tomàs.

Consell de Redacció: Vicenç Juan Moll; Mª Jesús Ximelis Bover; Pau Mora Sitjar; Francesca Servera Toledo; Serafí Expósito Ruiz i Angel Oneto Veny.

Col·laboradors en aquest número: Bernat Bordoy, Bartomeu Tauler, Bartomeu Servera, Yolanda Barceló, Josep Cerdà, Margarida Picornell, Maria Magdalena Picornell, Llorenç Cerdà, Antònia Rosselló, Caterina Trobat, Inés Sitjar, Toni Picornell, Caterina Sala, Miquel Morlà, Sebastià Vidal i Toni Melià (fotos).

-SUMARI-

Sumari i explicació Portada.....	2
Editorial.....	3
Presentació de "Foganya".....	4
La població de Porreres, anys 1935 i 1986.....	5
Comparació demogràfica de Porreres.....	6
Vida del Grup Foganya.....	7
Carta als Reis d'Orient i Cala Mondragó.....	8
Espipellant els anys (2 ^a Epoca).....	9
Es Sembrar.....	10-11
Història de les Revolucions.....	12-13
Entrevista a Miquel Noguera.....	14
Treu cap, treu maga.....	15
Concurs de redacció.....	16-17
La punyetera droga.....	19
M'ha tocat.....	20-21
Dels vins, de Mallorca.....	22
Records amb delit.....	23
Polèmica a l'Escola Nova i un poc de tot... de dins el caixó.....	24
El somni d'una veritat i Anem a Escola.....	25
Vida municipal.....	26
Carta oberta.....	27
Evolució de l'ensenyança.....	28
Va d'esports: futbol i basquet.....	29-30
Festa de matances.....	31
Cançons de matances.....	32
Noticiari local.....	33
Suggerències i Notes de societat.....	34
Poesia i les nostres foganyes.....	35

Explicació de la portada

Figures del Betlem de la Parròquia

Vet aquí dos pastors del nostre "Betlem", vestits a l'usatge del pagès mallorquí. Són obra de l'escultor Gregori Herrer i realitzats entorn a l'any 1790, per a l'Església Parroquial de Porreres.

Formen part d'un conjunt més ampli: Sant Josep, la Mare de Déu i una pastora que porta una canastreta amb dos colomins. Aquesta pertany a l'episodi de la Purificació de Maria, que es veu completat amb el personatge del sacerdot del Temple (en mal estat de conservació)

El xeremier i el ballador, amb els calçons de llista, el guardapits, el mocador al coll i el capell al cap, tenen una gràcia particular. Així devien anar vestits els personatges dels "Pastorells" estudiats per J. Mas Vives -segons explica el P. Gabriel Llompart.

Per l'alegria festosa dels nostres pastorells, entri a les vostres cases l'anunci del Nadal de nostre Senyor.

NOTA: Trobam interessant dir-vos que aquestes figures mesuren 67 centímetres d'alçada.

Editorial

Es ver que Porreres es mor? Vet aquí un interrogant que més de dues vegades, ens haurem contestat afirmativament, amb el pesar que tal asseveració suposa per a tots els porrerencs, que ens sentim vertaders fills del poble que ens va veure néixer.

I és ver que es mor Porreres? Es possible que una població, amb un número tan alt d'entitats de tota casta, amb activitats creixents, mantenint un ritme de feina, quasi totes elles, sorprenent? i admirable, per estranys, segons manifesten en diverses converses mantingudes amb periodistes o persones destacades de la Cultura l'Art o el Deport, de fora poble?

Què és el que falla si se mor Porreres? un poble, pioner ahir amb l'agricultura, que el caracteritzava en el seu dia, per la seva collita de rei i elaboració del vi, quan quasi tots els pobles del seu voltant venien a comprar-lo a Porreres, és cert que endemés de cups o cellers públics hi havia moltes de cases particulars que tenien el seu celler amb les seves botes, feien vi per la casa i en venien un raig a la menuda, tenint un ram de pi verd damunt el portal, tot el teips que tenien grifó posat.

L'elaboració d'albercocs també fou, en el seu dia, font de feina i per tant de duros per a tot el poble, fins i tot per a externs.

Què és el que falla si se mor Porreres? Un poble que per altra banda està guarnit d'indústries de construcció, amb tota la seva ramificació de muntatge i estructura: entramat, bigues, bovedilles i blocs, fins el seu acabat d'arenats, guixaines, enrajolats, terracats, aliqueat, entubat i fontaneria, amb fàbriques pròpies i artesans de fusta i ferro.

El poble vitenc, feiner i decidit, si va a la deriva, serà per falta

de precisió en el maneig del timó, del qui el condueix?

No salvarem Porreres, amb unes quarelles escrites, fa estona que ho sé, no salvarem Porreres, ciudant els esports amb totes les seves variants i formes.

No salvarem Porreres, perfeccionant balls i dances, cercant les expressions més arrelades del poble pagès i noble.

No salvarem Porreres, educant-nos musicalment, amb instrumentació i cant dins els diferents estils.

No salvarem Porreres, amb tot el seu muntatge de construcció, des dels fonaments fins el capell de la xemeneia.

Tal vegada per salvar Porreres, sobren porrerencs, criticadors i obstruccionistes, que altra cosa fan, si no és desbaratar i obstruir la feina dels qui amb delit i il·lusió fan poble, més valdria es retirassin i deixassin l'esdevenir, que amb normalitat i quasi per inèrcia es va obrint camí dins el poble, i tanmateix la força del temps afirma, qui recta escriu, desmenteix a qui embrolla i embolica.

Tal vegada fan falta porrerencs, madurs i sensats, que facin sense massa preocupació de si els altres fan o deixen de fer, de si els altres són o deixen de ser, farien falta porrerencs de primera plana, tenint una plana major, acabada i de primer ordre, que no anomenaré aquí, perquè no és el moment ni el lloc.

I Porreres es mor? o és que els porrerencs donam la nostra vitalitat a altres indrets, deixant estèril el nostre poble?

O és que la mort de Porreres serà com el gra de blat que podrint-se es multiplica convertint-se en daurada sementera?

O com la gota d'aigua de mar,

que quedant tancada dins la copinya desapareix ja per sempre, per esser més endavant per la preuada i brillant?

Serà com el pelicà, que mor obrint-se el pit, perquè se sustentin amb la seva maternal sang els seus pollets?

Tan de bo, fos veritat real, qualsevol símil d'aquests, i així la mort de Porreres fos fecundació, renaixença, nova vida. Porreres, passant per una transformació, tal vegada convenient i necessària, entrà dins el demà ufanós i tan valent com sempre.

El canvi del temps urgeix necessàriament canvi de costums i estructures, que fins avui eren vàlides, però, no oblidem nostre passat ni renunciem a l'ahir.

Ja no ens rentam amb el ribell dins la cuina, com ho feien els nostres avis, ni tenim els serveis darrera la soca d'una figuera emprant un mac o unes fulles d'herba molla, ni a la fira hi ha aquelles pepes de cartró fort, de cames enreunades i sense moviment, ni les terces... per què continuar?

Tot gira i volta, tot canvia i es mou, servequin nostres arrels endinsades dins l'avior, per sustentar amb saba nova, nostre esser vertader, amb esperit de creixement i renovació.

Poc estimam les tradicions, aquells que volen enmarcar dins un quadre plàstic i estàtic les maneres i modes de fer i esser d'un poble, puix això condueix a la inèrcia, a la destrucció lenta i paulatina, però vertadera.

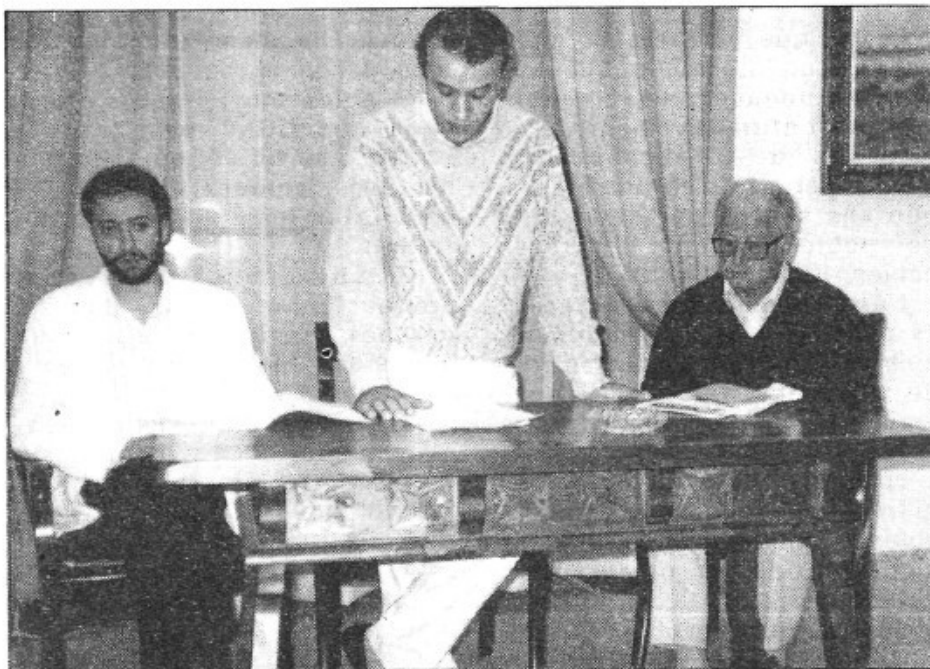
A les tradicions, com si fossin batecs del nostre cor, guardem-les estimem-les, i cultivem-les, conscients que aqueix procedir implica moltes vegades, per no dir sempre, un canvi. Tot el que es cultiva, se transforma, creix, té vida.

Facem, treballem per la vida de Porreres.

Presentació de "Foganya"

El passat dia 27 d'Octubre (divendres de Sa Fira), a les 20'30 hores, tengué lloc, al Saló de sessions de l'Ajuntament de Porreres, l'acte de presentació en societat d'una nova publicació porrerenca: aquesta revista "Foganya", que ara teniu a les vostres mans. Amb una sala estribada de gent (molts hagueren de quedar drets), començà l'acte amb unes paraules del President del Grup Foganya, Bernat Bordoy, el qual donà les gràcies a tots els presents per la seva assistència a l'acte. A continuació, va fer una petita explicació del que havia d'esser aquesta revista, és a dir, una publicació que servís, per una part, com a portaveu del nostre Grup, donant compte puntualment de les nostres activitats i projectes i, per altra banda, com a mitjà informatiu de tot el que succeeix a la vida quotidiana de la nostra Vila. Després convidà a totes les entitats porrerengues i als porrerencs en general, a que participassin en la tasca de la revista. Finalment, va fer entrega d'un exemplar de la revista d l'Ajuntament de Porreres, que va ésser recollit pel Batle, Josep Roig, en nom de tot el Consistori.

A continuació, prengué la paraula el Vice-president de l'entitat, Gregori Barceló, que començà la seva intervenció explicant que "Foganya" seria una revista d'informació i cultura de la nostra Vila, deixant clar que no pretenia ésser ni segones parts, ni alternatives d'altres publicacions, sino simplement una nova revista, i que s'havien d'evitar les sempre fàcils comparances. Després passà revista al que seria el contingut de "Foganya": per una banda, hi hauria unes seccions fixes dels temes propis del Grup; una aniria repassant el passat, sempre interessant de l'entitat ("Records amb delit"); una altra donaria compte de les diferents activitats que el Grup vagui fent durant cada any ("Vida del Grup Foganya"); l'altra secció fixa anirà dedicada a donar a conèixer les foganyes que hi ha al nostre terme municipal, per tal de que sempre quedi constància gràfica de la seva existència. A més d'aquestes seccions fixes, sempre hi haurà d'altres que vagin tocant temes referents al Grup i a les nostres tradicions en general, com "Espipellant els anys". Per altra banda, explicà, la revista tocarà temes d'interès general: articles de caire històric, de temes d'actualitat, reportatges damunt temes agrícoles, entrevistes a personatges

coneguts de Porreres, un article de comparança demogràfica de la nostra Vila, una secció ("Anem a l'escola") que ens ensenyarà a escriure i a conèixer un poc més la nostra llengua, etc. També hi haurà seccions d'humor, d'esports (donant cabuda als esports més minoritaris), de poesia i gloses i, com és lògic, un noticiari local i també, una secció dedicada a les xafarderies del poble ("Treu cap, treu maga"). Per acabar la seva intervenció, reclacà, una vegada més, la necessitat de que tothom que vulgui participi amb el Grup per tal de poder dur a terme aquesta nova tasca.

A continuació, prengué la paraula el nostre director, Jaume Rosselló, el qual es confessà emocionat pel neixement de la publicació, ja que era com si despertàs d'un somni perquè, digué, mai havia sospitat, ni mínimament, veure un fruit tan real del "Grup Foganya", com ho és una revista. Explicà que aquesta emoció li venia de dos sentiments diferents, però complementaris un de l'altre. Per una part, hi ha el sentiment del qui sembla un nou arbre, però amb la satisfacció de no sembrar-lo totsol, sinó amb l'ajud de més de 15 col·laboradors i redactors, i tenint la seguretat de que l'arbre continuarà creixent. Per altra banda, explicà, està el sentiment de satisfacció de sentir que "Foganya" és un fruit de més de deu anys de feina del Grup, i que això és una garantia de continuïtat, com ho és la bandera del

"Grup Foganya": "l'Art i la Cultura de Porreres".

Després, va subscriure i recolzar les paraules del President i del Vice-President, desitjant que tenguessin força per a continuar amb la tasca, però deixà molt clar que tot es deu a l'esforç i a l'interès de tot el Grup, socis i simpatitzants, pels quals demanà un aplaudiment, que fou ampliament secondat.

Per acabar, assegurà que el proper número de la revista sortiria puntualment el 22 de Desembre (divendres de Nadal) i que així cada dos mesos, estaria a la venda a les llibreries i papalleries del poble, així com que els subscriptors la rebrien, també puntualment, a ca seva.

Ja per finalitzar l'acte en sí, prengué breument la paraula el nostre Batle, Josep Roig, el qual es mostrà molt feliç i satisfet pel neixement de la nostra revista.

Finalment, una vegada acabat l'acte, hi hagué un patit refresc que ajudà a que la gent de la significació que tendria la nova publicació a Porreres, dins un ambient de cordialitat propi de la filosofia del "Grup Foganya".

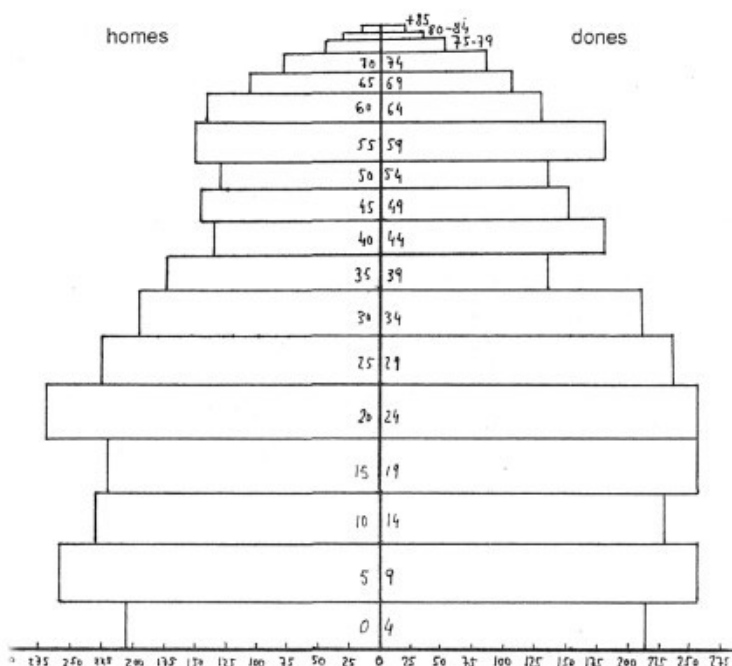
Sincerament, en nom de la Junta Directiva, gràcies a tots.

G. Barceló

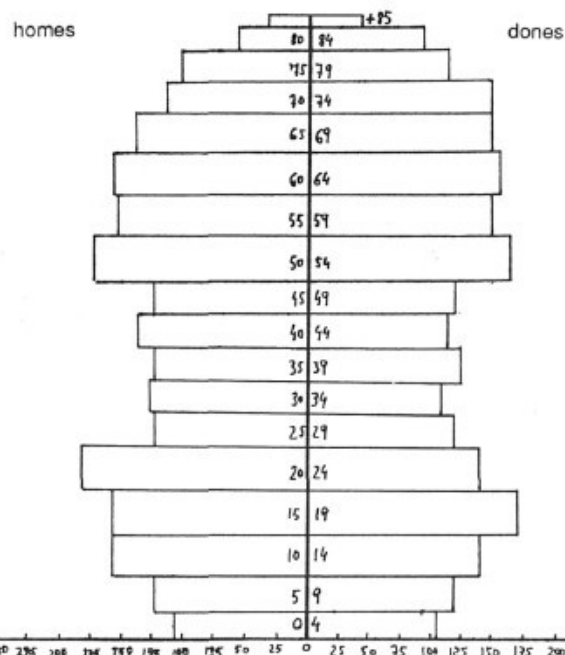

La població de Porreres als anys 1935 i 1986

1935-36

1986

Per saber quàn la població d'un lloc augmenta, disminueix o es mantén, lo millor que es pot fer és mirar els porcentatges dels grups d'edat (joves, madurs i vells) i també comparar-los amb la població d'un any anterior determinat. En aquest cas he agafat el padró de l'any 1935-36 i el darrer que ha surtit publicat, 1986; fent, seguidamente, la comparació d'una sèrie de dates de cada un i la seva piràmide d'edats.

Població segons el lloc de naixement

Porreres	5180 prs. (92'4%)	3627 prs. (80'6%)
Altres municip. de Balears	382 prs. (6'8%)	590 prs. (13'1%)
Altres provinc. d'Espanya	26 prs. (0'44%)	234 prs. (5'2%)
Estranger	20 prs. (0'36%)	49 prs. (1'1%)

La principal conclusió que es pot treure és l'envel·liment de la població porrerenca durant els darrers 50 anys, per la constant emigració de la joventut a Ciutat i zones turístiques.

Bartomeu Servera Sitjar

	1935-36	1986
Població	5608 hab.	4501 hab.
Densitat	65'5 hab/km2	52'6 hab/km2
Població -15 anys	1392 prs. (24'8%)	747 prs. (16'6%)
Població +65 anys	564 prs. (10'1%)	974 prs. (21'6%)
Analfabets	1211 prs. (21'6%)	151 prs. (3'3%)
Economia	agrària	agrària i secundària (mal. construcció)

-Comparació demogràfica de Porreres-

-NEIXEMENTS-

	1988	1989
SETEMBRE	Dia 27: Antoni Roig Gamundí dia 29: M ^a del Mar Rigo Adrover	Cap neixement
OCTUBRE	Dia 23: Remedios Pereira Da Cunha	Dia 10: Rosa M ^a Barceló Barceló
NOVEMBRE	Dia 13: Antoni Garcias Barceló	Dia 8: José M ^a Pereira González Dia 16: Miquel Expósito Mesquida Dia 17: Francesca Lliteras Nicolau

-DEFUNCIONS-

	1988	1989
SETEMBRE	Dia 7: Rafael Barceló Mesquida, 74 dia 8: Apolonia Garcias Juan, 81 dia 25: Francisca A. Servera Lliteras, 78	Dia 13: Miguel Barceló Mora, 87 Dia 14: Bartolomé Ribas Mesquida, 84
OCTUBRE	dia 6: Francisca A. Sitjar Sitjar, 84 dia 9: Antonio Blanch Bauzá, 85 dia 14: Juan Barceló Ferriol, 80 dia 21: Francisca A. Bauzá Cerdá, 86	dia 12: Mateo Mora Escarrer, 93 dia 14: Margarita Mora Barceló, 83 dia 16: Juan Rosselló Barceló, 67 dia 23: Juan Bover Puig, 76 dia 23: Miguel Monteros Servera, 82
NOVEMBRE	dia 2: Micaela Nicolau Nicolau, 89 dia 6: Pablo Meliá Gornals, 82 dia 9: Margarita Salleras Picornell, 69 dia 23: Jaime Vaquer Mesquida, 82	dia 15: Antonio Vaquer Comas, 75 dia 16: Antonia Vaquer Barceló, 86 dia 24: Antonio Matas Vila, 87

-MATRIMONIS-

	1988	1989
SETEMBRE	dia 24: Nicolás Juliá Paniza i Francisca Lliteras Lliteras dia 24: Andrés Rigo Riera i Micaela Coll Llull dia 3: Pedro Juan Ripoll Pons i Antonia Vanrell Oliver	dia 2: Joan Torrens Sastre i Margarita Mas Grimalt dia 16: Antonio Vicenn Llinás i Leonor Segura Miró dia 23: Jaime Juan Ximelis i Micaela Sastre Juliá Dia 23: Juan A. Bauzá Sitjar i M ^a Francisca Armero Meliá
OCTUBRE	dia 1: Melchor A. Suárez Castañón i M ^a del Pilar Calvache Garrido	dia 12: Jaime Meliá Nicolau i Francisca Sagreras Picornell dia 14: Juan Meliá Carbonell i Margarita Sorell Adrover dia 21: Antonio Noguera Mora i Maria Serra Meliá
NOVEMBRE	dia 19: Jaime Juliá Llaneras i Margarita Mora Mora	dia 4: Sebastián Barceló Mora i Catalina Picornell Sorell dia 12: Pablo Puig Mut i M ^a Josefa Romera Alonso dia 19: Andrés Montserrat Vaquer i Micaela Gelabert Ginar

Y. Barceló

-NOTES-

-Fe d'errades: Al passat número de "Foganya" hi havia dues errades:

1) A l'entrevista a N'Antònia "Mariaina", posàvem "Antònia Gornals Meli", quan el seu nom és "Antònia Lliteras Gornals".

2) Al butlletí de subscripció posava que el preu de subscripció pels no-socis era de 900 pts., quan realment és de 1000 pts.

-Agraïment: En Toni Servera Garcies ens ha fet arribar la següent nota: "Molt agraït per insertar a la nostra revista "Foganya", el meu anomenament de la plaça de Maó i per l'enhonorabona que hi incluiu: vull afegir els meus desitjos per un bon futur de la publicació".

Vida del Grup Foganya

El passat dia 22 de Novembre de 1.989, dimecres, va tenir lloc al local social del Grup Foganya (C/ Molins, 2) la reunió de l'organ suprem de la nostra entitat, és a dir, de l'Assamblea General en la seva sessió ordinària de cada any. Les competències d'aquesta Assamblea, com ja sabreu, són les següents (art. 21 dels nostres Estatuts):

a) Aprovació de l'Acta anterior.

b) Examinar l'estat de comptes, el balanç i el presupost de la Societat.

c) Estudiar el projectes o activitats del Grup.

d) Examinar a la Memòria anual les activitats desenvolupades l'any anterior.

e) Triar els càrrecs de la Junta Directiva que hagin finalitzat el seu període reglamentari, o que resultin vacants per qualsevol altra causa.

Així amb aquest article com a perspectiva, es varen començar a debatre els punts de l'ordre del dia.

En primer lloc, es va donar lectura a l'Acta de la passada Assamblea, la qual va ésser aprovada per unanimitat.

A continuació, es va passar al debat d'aprovació de les activitats que s'han de dur a terme dins l'exercici 1.989/1.990, tenint com a perspectiva les realitzades al passat exercici. D'aquesta manera, es varen aprovar les realitzacions de les següents activitats.

1) Per aquestes festes de Nadal es farà un Betlem a l'Hospitalet.

2) Per a la Nit de Nadal, el Grup farà una festa per els seus socis i simpatitzants (xocolatada, cava, etc.). Aquesta tindrà lloc segurament al mateix Local Social del Grup. Els detalls ja es donaran a

Actual Junta Directiva del "Grup Foganya". D'esquerra a dreta (drets): Pau Mora, Angel Oneto, Joan Trobat i Gregori Barceló. Asseguts: Jaume Rosselló, Apol.lonia Cerdà i Bernat Bordoy.

conèixer a tots els interessats.

3) Confecció, una vegada més, de les Carrosses per la Cavalcada del Reis d'Orient. Podem anticipar que hi haurà alguna reforma, per tal de donar més interès a la mateixa.

4) Representació, un any més, de l'obra "Els Reis" a l'Església Parroquial.

5) Per tal de que quedi constància de com es feien les "matances" antigament i de com es fan ara, el proper dia 13 de Gener de 1.990 el Grup durà a terme una festa popular de matances, amb participació dels al.lots de les escoles. Es sacrificaran 4 porcs. Lògicament, es faràn els tradicionals berenar i sopar, que seràn gratuïts pels organitzadors i per tots els que hi facin feina. Tothom podrà assistir als mateixos mitjançant uns tiquets. Esperam que la participació popular sigui elevada.

6) El dia de Sant Antoni tornarem a celebrar les tradicionals Beneides. Dia 20 de Gener hi haurà els tradicionals Foguerons. Es va acordar que, si sobra sobrassada de les

"Matances", s'aprofitarà per a torrar aquest vespre. Tambè es va acordar confeccionar més ximbombes.

7) Participarem a "Sa Rua" de Porreres. S'estudiarà la possibilitat de fer un concurs de disfreses.

8) Per a despedir el Carnestoltes, es farà una torrada de sardines, dins la tradicional "Catarata Mundi" o enterrament de la sardina.

9) Tornarem a realitzar la "Serrada de la Jaia Corema".

10) Dins una festa que ja es comunicarà, celebrarem el dinar per tots els socis del Grup.

11) Tornarem a realitzar l'escenificació de les "Escenes de Passió". Hi haurà innovacions tècniques i alguna escena nova.

12) Representació de l'obra de teatre "El tio Pep s'en va a Muro", per a les Festes de Pasqua.

13) Participar amb una carrossa a "Sa Rua" de Primavera de Manacor.

14) Representació d'una altra obra teatral, encara sense determinar, per les festes de San Roc.

15) Dur a terme un any més el "Concurs de

llanternes del maló".

16) Fer qualche excursió durant l'any.

17) Possibilitat de fer qualche exposició per les festes de Sant Roc.

18) Continuar fent la revista "Foganya". Per a "Sa Fira" de l'any que vé es farà un número especial.

A continuació, es va debatre el tema de la conservació i netetja del Local Social, acordant-se que la Junta Directiva farà sis grups de socis que s'encarregaran mensualment d'aquesta feina.

Per a finalitzar, el tresorer va donar lectura a l'estat de comptes del Grup. Hi havia un Sald general positiu.

I aixó va ésser tot. L'única nota negativa que vull destacar és que hi varen assistir molts pocs socis (una vintena). Potser que la culpa d'aixó la tenguí el fet de que feia poc temps que havíem celebrat una Assamblea General extraordinària (a la qual sí hi varen venir molts de socis); però aixó no és excusa suficient. Si la Junta no es pot queixar en absolut de la participació dels socis a les nostres activitats, sí es pot queixar de la manca d'interés en acudir a les Assamblees. Després vé quan hem de sentir coses com aquestes: "aquesta activitat jo la haguès feta" o "jo ho hauria fet però d'una altre forma". Els socis heu de pensar que per aixó es fan les Assamblees, per a que tots pogueu donar les vostres opinions i les vostres idees. A pesar de tot aixó, esteim segurs de que, com sempre col.laborareu en totes les activitats que pogueu. Aixó és el que importa.

G. Barceló

Carta als Reis d'Orient

Porreres a 22 de desembre de 1989

AMICS REIS:

Vos escric aquesta carta perquè, com és natural, mos duguem moltes coses quan vengeu al meu poble. No sé que vos he de demanar, perquè de joguines ja vos en demanen tots es nins, i en es més grans ens manca qualche cosa més. Mai vos sabem demanar coses que no costen diners, deu esser que som massa dolents i només mos podeu dur aquells coses més materials. Així i tot, vos demanaré un parell de coses, a més de ses que ja sabeu que ens falten a tots com és un poc de sentit de l'humor i alegria. A més d'això he de dir que som d'un poble del Pla de Mallorca que es diu Porreres, feis que en aquest lloc no ens falti la feina, que hagi bones collites per tots aquells foravilers que es queixen de les males anyades; que tots es nins puguin anar a l'escola, que aprenguin coses de profit i que els seus educadors els ajudin a saber defender-se dels problemes de la vida; que els nostres padrins tenguin la comprensió i l'ajuda dels més joves, que puguin passejar-se tranquilament pel poble i pendre el sol a la plaça; pels joves demanaríem que seguesquin essent-ho, que visquin amb alegria, que treballin pel futur del poble, que repartesquin amb els altres la seva vitalitat i la seva força; i als qui duen les riendes del poble els se podríeu dur, senyors Mags, forces per afronar els problemes i molta objectivitat, que no sols potenciïn l'imatge del poble sinó que ajudin a la gent a viure un poc més, que no utilitzin la seva força i la seva influència per imposar les coses.

Se que tot això que vos deman és molt difícil i que si no feim molta bonda no mos ho dureu, però si mos duieu qualche cosa, encara que sigui un tros de carbó, estirem molt contents i que l'any que ve penseu amb noltros quan torneu.

Maria

Foto VIDAL

A. O. Campins, 16 - Tel. 647320

PORRERES

**FOTOS ESTUDI,
REPORTATJES COLOR,
NOCES, BATEIJOS,
COMUNIONS,
AMPLIACIONS
I
REPRODUCCIONS**

-Cala Mondragó-

S'ha escrit, s'ha fet, s'ha dit tant de Cala Mondragó... ho hem salvat? El que queda més que demostrat, que fa vergonya... La manera de espenyar l'únic bell per sí mateix, qui es capaç de fer un pam de pura natura autèntica, encantadora, per molts de milions que es tenguin.

Edificar, asfaltar, construir, encimentar, pobles demensts.

La vida, una vegada segada, ja no mai més fructifica, doble error quant se mata la mare terra, llavonces sí que ja no val més que per esser trepitjada ens que sigui per petja estrangera.

Més val pensar amb demà, no som autèntics propietaris de res, només administradors, no tenim dret a espenyar el patrimoni de tots.

Salvem Cala Mondragó! no, no es això, sinó salvem la vida dels nostros nets, que demà mos demanaran compte de tant de mal fet.

Espipellant els anys (II^a Epoca, nº 2)

Jaume Rosselló Verger

Després d'haver canviat el fil de llanterna de meló, ja som partit, i tresca qui tresca...

Es que inclús resulta agradable anar de la Xeca a la Meca, i on manco et figures et topes amb el que abans havies cercat amb il·lusió.

Donsc, mira per on, "gratant i espipellant - valgui l'expressió- per treure a rotlo uns comentaris de Guillem Mora Ferrer, popularment conegut com l'apotecari Prim". A ell no li agradava gens aquest sobrenom; per cert, record un dia que jo era a comprar "Pomada de la Bella Dona", va entrar un al·lot tot fresquet i demanà: "Sou vós l'apotecari Prim?" Ell contestà tot rebent i amb aquell tic nirviós que el caracteritzava: "Jo som l'apotecari Rasca". Així volia que l'anomenassin.

En aquell temps hi havia tres Apotecaries: Ca l'apotecari Soler, que estava a la Plaça Espanya i més tard es canvià al carrer Feliu. Ca l'apotecari Frigola, al carrer d'En Veiet. I finalment ca l'apotecari Rasca o Prim, carrer Quarter, i ara al Carrer Almoina. Així que res té d'estrany que un al·lot no estàs segur on era un apotecari o l'altre.

I mirau el que són les coses que, girant i capgirant per cercar dates de l'apotecari Guillem Mora, endemés de trobar un caramull de fotografies seves, la bona sort ha volgut que en trobas d'altres persones que més o manco han tingut ressó dins el poble de Porreres. Així he vist D. Sebastià Mora, senyor de Can Negre, que fou molt de temps el delegat sindical, i endemés un home molt aficat dins el moviment de la societat de Porreres, mantenint contactes amb les jerarquies governamentals de l'illa i inclús d'allà deçà la mar.

Qui no recorda també En Mateu Veny, "Mateu Formatge"? A part del càrrec d'administració que tingué a les oficines de l'Ajuntament de Porreres durant una quarantena d'anys, des de 1939 fins al 1982, destacà per les seves qualitats musicals de tenor, cantant molts d'anys al Cor parroquial, intervenint a actes teatral, participant sovint a Noces i obsequiant els novis amb una cançó plena de refiladisses i les seves carusses inconfundibles.

Però ja tornarem entrar un altre dia dins tot aquest caramull de records... i ara anem a parlar més concretament del personatge que fou D. Guillem Mora. Sense oblidar que ra un farmacèutic de carrera, trasctarem en aquestes espipellades la faceta humana, vista i contemplada des del carrer, encara que de bastant prop.

Era D. Guillem d'un caràcter molt nerviós. Així se'l veia caminar amb les mans dins les butxaques, com a mig enravenat, i el cos estirat i un poc avançada la part superior del tronc, sense causar nimica de gep, i encara que des de la cintura fins al clatell dibuixàs una recta gairebé tombada delicadament, el seu cap sempre dret, ja mai queia amb inclinació, com si intentàs insinuar la seva fermesa de criteri, ja que quan ell creia estar segur, no dubtava per res; per ventura es retreia o no expressava el seu punt de vista, però si ho feia, era clar i

contudent.

A tot això afegim-hi una prudència, una delicadesa, quasi podria dir una finura, tant en el tracta amb les personals com amb els animals. Record aquell moix blanc per dins la casa, malgrat no deixar-lo entrar mai dins l'apotecaria, no se sentí mai que cridàs "Mois, a fora!" o coses per l'estil; i a les temporades de grip o passes del que fos, quan els clients augmentaven, podia posar-se nerviós, però mai no ho feia pagar als parroquians.

Record la rosa damunt el taulell; no era mai una flor qualsevol, sempre era escollida. Era poc, si li alabaves el color o el perfum, que et contàs tot el que sabia del roser i de les roses.

A l'apotecari Prim podies consultar-li sobre pomades per cremats, vèrbols o altres molèsties. Si feies un poc el despistat, tenia prudència -com he insinuat abans- per esperar que l'altra gent se h'hagués anat, demanar-te: "I tu, què volies?", tenint a honra guardar secret de tot el que el seu servei aconsellava.

De la forma com atenia el públic D. Guillem, només un cas; i que servesqui -com solem dir- un botó per mostra: Vaig necessitar medicament, i per cert gens barat. Una nit, serien les dues o les tres de la matinada, vaig anar a ca seva i havent tocat a la baula, ell es va aixecar. Li explic el que passa i li don la recepta. Es tractava d'un infant, qüestió de vida o mort, i jo em trobava amb el cor estret i amb recursos mínims. Em dona el medicament i em diu: "Ara, ni parlar-ne d'això." La qüestió és salvar l'infant. Si necessites res més, torna".

Era un home il·lustrat: tots els qui poguerem tractar-lo ho comprovarem. Més de dues vegades vaig acompanyar-hi gent d'alt nivell cultural a veure les obres d'art que, al llarg de la seva vida, va acumular.

Es donaren circumstàncies de menyspreu o desprec? Jo diria que... de poc coneixement per part de gent escassa de coneixements artístics.

Quantes vegades vaig tenir el gust de recrear els ulls amb les bellíssimes obres que tenia; també vaig sentir a vegades gent de mal gust fent comentaris sobre si "valdria més es compres unes ulleres", o coses per l'estil, com si cadascú no pogués disposar del seu capital

com bé li semblàs... Que bé s'hagués pogut comprar tantes ulleres com hagués volgut, però l'esperit de D. Guillem anhelava romandre encantat, contemplant pinzellades d'art.

La darrera vegada que vaig tenir ocasió d'admirar el museu d'En Prim -era així com l'anomenàvem- va esser un horabaixa d'hivern. Ens trobàvem al cafè de Can Mollet -actualment Es Farolet-, D. Guille, mestre Pep (que feia de sabater al carrer Rector Llompart), Josep Miró (pare de Josep Miró Nicolau) i jo havíem pres cafè; estàvem ran de l'estufa, xerrant de pintura i pintors; mestre Pep comentava la dedicació de l'apotecari; jo ponderava les ceràmiques. Ell insinua que ha rebut una obra nova... i ja estam drets tots tres.

Ha estat la vegada que he assaborit més a pler tota l'obra, cada quadre un per un, totes les sales, el mobiliari, les escultures, les vitrines amb les porcelanes, la disposició dels diferents miralls, les làmpares...

Aquests trets, per mi, només són un reflexe del caràcter de D. Guillem.

Quan acabàvem de tot, D. Guillem, fruit del nostre plaer, digué: "Ara ho celebrarem". Entràrem al menjador que ja havíem vist: ens asseguerem; ell tragué les copes, dugué el whisky i n'abocà a tots, a mi un poc més. Mestre Pep digué: "Només per llepar un poc"; l'apotecari afegí: "I jo només embrutaré la copa per brufar amb vosaltres".

L'or de la copa quedà de whisky francès... Era un glop exquisit, només per libar en ocasions solemnes. Quan alçava la copa i mos ulls s'enlluernaven amb l'or de calze d'aquell vas ric i el paladar humit d'aquell deliciós suc francès?, mon esperit s'embolcava entre colors i figures que mai més no tornaria veure. Més quimeres ja per sepre volarien amb un porrerenc, del qual es pot dir que Porreres no ha sabut mai si l'ha tingut.

Per ventura si hagués estat més aquí o més allà, avui a Porreres recordarien que l'Apotecari Prim era un home culte, més que molts dels seus paisans, amic de la vida, alegre, simpàtic, obert, serviciant, sincer, convençut i avançat.

D. Guillem Mora Ferrer, per mor de vosté jo he vist pintura bona.

Es sembrar

No descobrirem hara el fet de que Porreres sigui un poble agrícola en un elevat tant per cent (malgrat les indústries, canteres i començos). Antigament aquesta agricultura era de cereals amb el complement ramader; avui encara es sembren cereals en bona part de les terres però, l'avanç tecnològic, mecànic i el de comunicacions (transports), han afavorit que es produeixi agricultura de regadiu en molts indrets als que no hi havia aigua; també han aparegut els hivernacles, els abonos químics...

La sembra de cereals es realitza generalment a extensions de terreny petits (comparant amb les peninsulars o americanes) als que no hi ha aigua, però, sí que hi trobarem amatllers, garrovers, figueres,... la qual cosa pensant-ho bé no és perjudicial encara que no sigui lo seu, m'explicaré: per poder sembrar sa terra s'ha de llaurar, així sa gira, refresca i aporta més

substàncies minerals; es fems escampat, sa lleccó d'una guarda d'ovelles, cendres i d'altres abonos químics. Tot això que feim per poder tenir una bona anyada s'arbre s'en aprofita i al seu redol no importa segar, però mos farà bones ametlles i figues.

Derreraament els cereals a la Vila no han anat gens bé per la manca d'aigua i sincerament jo crec que a sa terra se l'ha d'alimentar i explotar en coneixement, també té dret a descansar.

En quant a les plagues que sa puggin presentar, són més o menys controlables degut a l'avanç químic, però, lo que no és controlable de cap de ses maneres és es temps, que dia a dia va destrempant i destroçant tot quant hi ha a sa Terra.

I entre fet i fet es poble porrerenc continuarà sa seva tasca d'agricultura de subsistència, be sigui amb cultiu de secà o de regadiu.

La gent del camp, sap molt bé
que a l'hora de sembrar
de collir o de podar
mirar la lluna convé.

*Tot seguit veureu la
relació:*

Gener: pel creixent sembrar ses terres calentes i pel minvant sembrar alls i cebes.

Febrer: al creixent sembrar cànem i lli (regadiu), melons, llegum, cogombre, plantar llorer, heura... Al minvant "tocs per sa barra".

Març: al creixent sembrarem melons, cogombre, carabassa, bledes i ciurons, pel minvant és interessant rebassar ses males herbes i trascolar es vi.

Abril: a nes creixent es sembra tota casta d'hortalissa i arbres de tota casta, si no gela. Al minvant començarem a regar.

Maig: creixent: encara podem sembrar s'hortalissa i al minvant ja convé posar-se a llaurar.

Juny: pel creixent sembrarem a ses terres fredes: cols, collirem els alls i al minvant recollirem llegums i ses francesilles.

Juliol: al creixent es sembren ses cols de cap d'ell ravanets, ravecs, pastonagons. Al

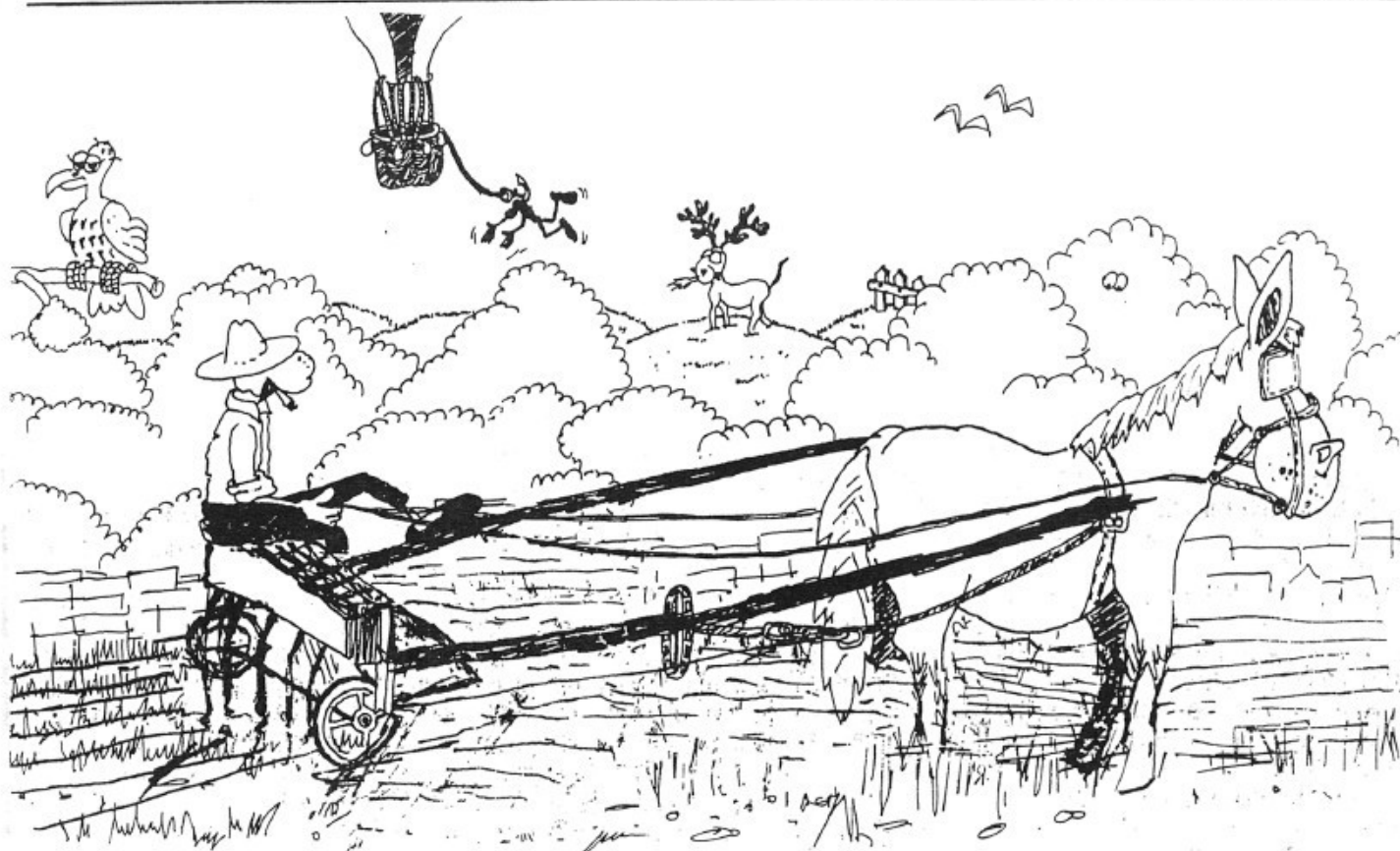

Amb les 5.000.- de
cada mes invertides
a "SA NOSTRA" me
fan es 10% amb el
Pla de Jubilació

"SA NOSTRA"
CAIXA DE BALEARS

minvant és aprofitós per recollir s'ordi i ses ametlles, recollida de cebes i aubercocs.

Agost: al creixent i al minvant recollirem ametlles i garroves i escauparem fems per llaurar.

Setembre: al creixent sembra dels cereals: ordi, civada, blat,... i al minvant l'aprofitarem per vermar, llaurar i sembrar lletugues espinacs, lliris i rosselles.

Octubre: pel creixent acabarem de

semar tot es gra i ses faves. Al minvant sembra d'arbres fruiters i flors que nèixen de ceba.

Novembre: el creixent és aprofitat per rebassar males herbes, treballar a sa vinya i sembrar alls, lletugues (per Pascua) craxoferes. Al minvant sembra d'espècies que venen de arrel.

Desembre: al creixent no importa fer res i al minvant mos donarem els MOLTS D'ANYS.

PARTICULARITATS

TIPUS	Obtenció en prto. comerç	Característiques de la planta	Us alimentici
-Blat		-arrels fasciculades	-producte indispensable aporta: macina, tiamina, ferro, hidrats de carboni i vit. B.
-Arroç	-Midó	-tronc prim, buit, menys sals nus	-cereal integral: conserva tots els aliments nutritius.
-Blat de moro	-Oli comestible	-fulles estretes, llargues i paralinervies	-cereal enriquit: reforçat amb altres productes.
-Ordi	-disolvent		-farines: Pa, galetes, bescuit, productes de pastisseria.
-Sègol	-Begudes alcohòliques	-flors petites, sense pètals ni sèpals, acabades en espinilles	-consum immediat: pipes, blat de moro, arroç (pelat no té vit.).
-Civada			

Història de les revolucions

Fa dos-cents anys es va començar a empar la paraula més renovant de la política moderna: "Revolució", del llatí "revolutio", que vol dir "canvi".

Els autors grecs, com Políbio (120 a.C.) referint-se a Plató xerrava d'un cicle (ana Kiklosis) de canvis polítics: d'Estat natural a monarquia, de monarquia a tirania, de tirania a aristocràcia, d'aristocràcia a oligarquia, d'oligarquia a democràcia, i de democràcia a anarquia, per tornar de nou a l'inicial estat natural.

Aquesta teoria dels cicles perduraria durant segles fins a consagrar-se en el segle XVI amb l'aparició de *Revolutionibus orbium coelestium*. (1543) de Copèrnic ("De les revolucions de les ciutats dels cels").

De tota manera, la paraula "revolució" s'adscribia a moltes coses i no precisament tremendes. Es a partir del segle XVII quan es prodigà el títol de revolució a aconteixments de cada vegada de major envergadura.

Però ja en el s. XVIII es donà el nom de revolució a la rebel·lió de les colònies americanes (1776) i a les seves declaracions d'independència, constitució i drets civils. També es va xerrar de la recessió de Portugal de la Corona d'Espanya i de les Províncies Unides d'Holanda, com a revolucions. Aquest element nacionalista de la rebel·lió perdurà en les innombrables revolucions que han de seguir a la francesa en el s. XIX i fins els nostres dies.

La combinació més complicada és la Revolució Francesa (1789), per la seva repercussió històrica: reivindicacions ideològiques, utòpiques, polítiques, socials, ...etc, esdevenen una darrera l'altre i s'ajusten en un procés que encara no ha estat elucidat del tot en els nostres dies. La clàssica noció del cicle va deixar d'aplicar-se des de llavors: la revolució es dedicava a construir un millor futur a canvi de sacrificar el present.

Tant la Revolució Francesa com les posteriors tenien una finalitat. Aquesta definien els filòsofs i pensadors que seran

invocats pels propis agents de la revolució, però que es sorprendrien de l'inesperat canvi que varen prendre les seves idees en la pràctica revolucionària.

Encara que la llista del inspiradors seria inacabable, s'atribueixen a Voltaire i a Rousseau les idees que inspiraran la Revolució Francesa i a Proudhon i a Marx les revolucions de 1848 i de la Commune (1871). Però les revolucions es desenvolupen amb la pràctica, no amb la teoria; la mecànica o la pràctica de les revolucions es manifesta i actua amb "les masses". Es una pràctica de coses comuns, actituds, vestits, vocabulari, música..., tot el que per la seva directa senzillesa commou, incita i aterra a les multituds. La seva manipulació en símbol és l'art dels grans revolucionaris. Una apropiada organització d'ideologia pública, sostinguda per un disciplinat grup secret i una veu o publicitat generalment vociferant, practiquen l'art. Així ha estat durant aquests dos-cents anys.

Tot això és pot començar per les paraules: el vocabulari exaltatori de la revolució ("gloriosa", "grandiosa") i el deprecatori al règim al que volen destruir ("antic", "tirànic"). Però hi ha altres paraules més subtils que la revolució introdueix en el xerrar comú i quedant per sempre en tots els idiomes: "revolucionari", "contrarevolucionari". Es diu que les inventà Mirabeau.

"Aquella enorme gentada -segons un contemporani de la Revolució Francesa- no s'hagués involucrada en la revolució sols per obres metafísiques o filosòfiques; es requerien altres nivells, no llibres, sinó paraules: llibertat, tirania, despotisme".

La paraula "Comunisme" no la inventà Marx, la va escollir Lenin per donar qualche nom distintiu a la seva fracció bolxevique. "Democràcia", "Socialisme" foren ideades així; i ben sabut és que "liberal" fou una paraula creada pels espanyols de les Corts de Càdiç l'any 1812.

De paraules es componen les frases rotundes, indispensables a tota revolució,

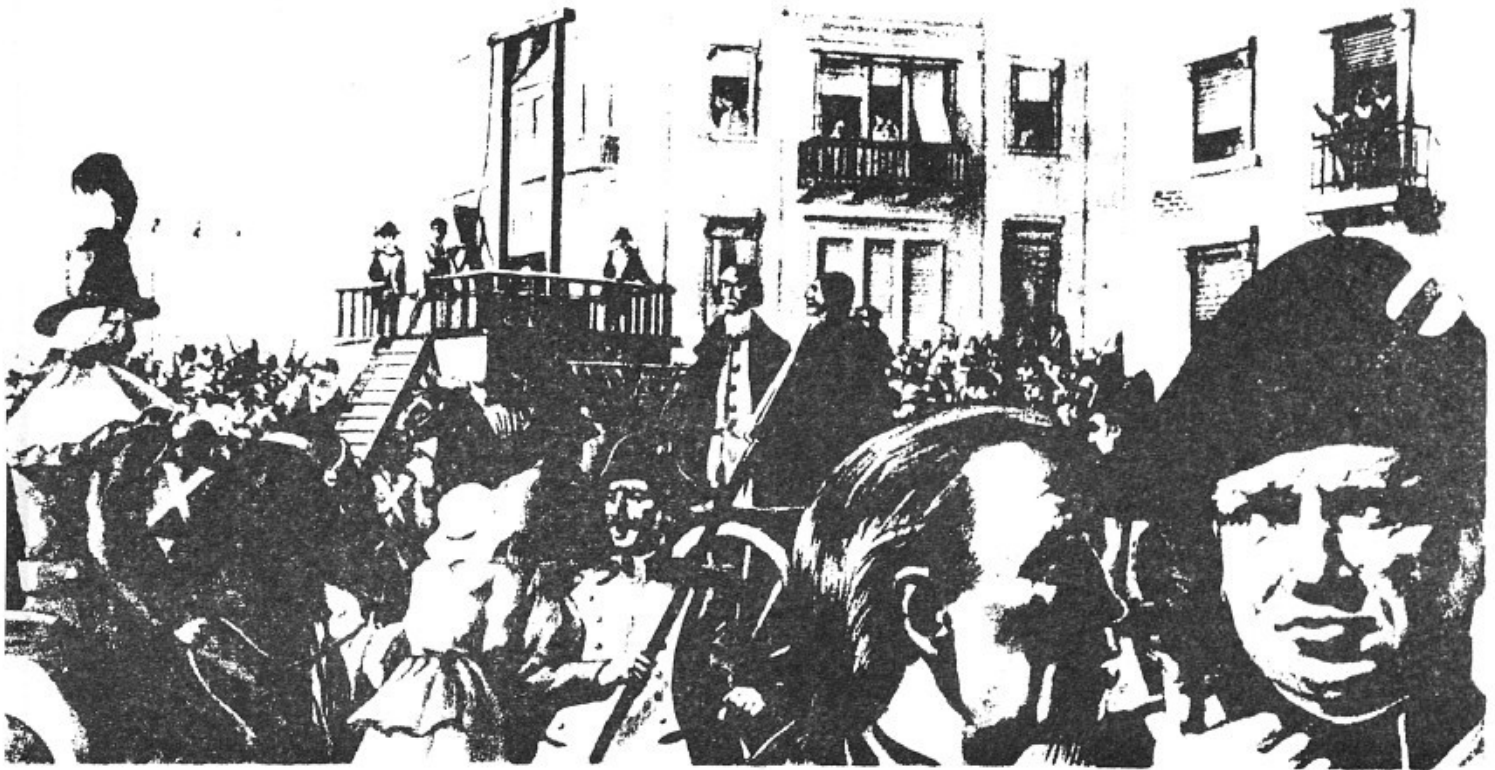
les consignes que apunten la meta a conquerir. Cada revolució ha tingut la seva. Fa dos-cents anys a França l'abat Sieyès ens deixà la del Tiers Etat, el seu famós llibre: "El tercer Estat no és res i vol ésser quelque cosa".

A les revolucions de 1848 la frase serà la de Karl Marx, "Proletariats de tots els països, uniu-vos!". Els partidaris de la Commune de 1871: "els països de la terra". Lenin dirà l'any 1917: "Tot el poder pels Soviets!". Quan en Mao Ze Tung, als 60 anys, inspira i encoratja la devastadora revolució cultural a Xina, la seva consigna era "Dinamitau els centres!", referint-se als de la burocràcia a què havia degenerat el seu règim. Avui, per exemple, tenim la "Perestroika" o "Glasnot" per referir-se a les masses.

Les paraules adquireixen música i es converteixen en les cançons incendiàries de la marxa i del motí. El més famós cant de la Revolució Francesa fou el "Chant de guerre de l'armée du Rhin". Cantat per primera vegada pels soldats d'un regiment de Marsella, el seu nom ha trascendit a la Història com la "Marsellesa" i és l'himne oficial de França. La lletra és la inconfusible de les consignes revolucionàries: "amor sagrat de la pàtria", "sang impura" dels enemics i l'anomenada "A les armes ciutadans!". Es cantava a les guerres, es va dur al teatre i a les cerimònies. Fou un cant de les revolucions franceses al llarg del segle passat i de moltes altres revolucions nacionalistes i socials.

Però l'himne oficial d'un govern difícilment podia seguir essent el só de guerra de revolucions com la de la Commune de 1871 a París, arran del desastre bèl·lic francès. El poeta Eugène Pottier havia dedicat un poema a la seva memòria, la "Internacional", on exhortava als pobles del món a aixecar-se i a agrupar-se per fer de la Terra un paradís. Fou cantat en oposició a la "Marsellesa" a un congrés obrer de 1896. Des de llavors, es va fer obligat cant final dels congressos socialistes i comunistes fins que la Revolució Bolxevique la va convertir en himne

nacional de la U.R.S.S. en versió pròpia abandonant-la arran de la Segona Guerra Mundial.

Una variant espanyola, amb el refrany "A les barricades, a les barricades!", es va convertir en l'himne anarquista de la CNY.

S'ha comparat la revolució a un drama teatral en viu. Teatral eren els vestits. Les calces i les mitges les portaven els revolucionaris de l'any 1790, allargant els calçons fins el turmell i prescindint de la mitja. Eren els "sans-culottes". Havien inventat els calçons que duïm tots. El color roig, típic de les revolucions, té l'origen en Garibaldi, quan va anar a defensar la independència de la República d'Uruguai contra Argentina i Brasil. Cercant uns uniformes trobaren unes bruses de color roig per dissimular les taques de sang.

Teatre i òpera han estat propaganda per a l'acte revolucionari; per exemple: per a Napoleó "Le mariage de Figaro", estrenada per Beaumarchais l'any 1784, era "la Revolució en acció". Per a les revolucions nacionalistes, com pot esser a Itàlia, és un escenari ideal per a l'òpera política, com pot esser "Nabucco" de Giuseppe Verdi. L'òpera "Guillermo Tell" de Rossini ofereix un poderós atractiu per als revolucionaris. A

Alemanya, Richard Wagner mou els aires del nacionalisme alemany, especialment "Meistersinger". A Rússia, Mussorgsky, amb "Boris Godunov" on crida l'alè revolucionari.

La preponderància de les revolucions socials que es produeix a partir de la Commune parissina de 1871, redueix algunes d'aquestes formes d'acció i expressió revolucionàries, però introdueix i amplia altres més connectades amb la vida obrera, com la sindicalització i les vagues.

Però l'expansió de la revolució a pobles i nacions de diferents cultures a l'occidental, du formes inesperades d'acció, com l'enrotllador triomf del moviment fundamentalista de l'Ayatollah Jomeini l'any 1979, pareixen retornar la revolució a la clàssica noció del cicle; la volta a la tradició religiosa i social.

Dins la Revolució Francesa hi ha un parell de tòpics que es confonen, com poden esser:

-Mite: La majoria de víctimes de la guillotina foren aristocràtics.

-Realitat: Només un 10% dels decapitats pertanyien a la noblesa; els altres 25.000 foren religioses i comuns.

-Mite: Robespierre, arquitecte del

terror, fou un sàdic que li agradava mirar les decapitacions.

-Realitat: Mai no va veure la guillotina fins que el 28 de juliol de 1794 el varen executar, posant-li el període de terror.

-Mite: L'assalt a la Bastilla va alliberar a cent reclusos.

-Realitat: Aquell dia només n'hi havia set.

-Mite: Quan la gent es manifestà contra el preu del pa Mª Antonieta va dir: "Que mengin pastissos!".

-Realitat: El comentari va aparèixer a les Confessions de Rousseau, al mando dos anys abans de què la reina arribàs a França, l'any 1770.

-Mite: La mort a la guillotina era ràpida i no feia mal.

-Realitat: Una execució no es contemplava d'un sol tall; el coll de Lluís XIV era tan gros que la fulla va necessitar varies passades.

Vicenç Juan Moll

Entrevista a Miquel Noguera "Rabassa"; S'escolà vell

Apol·lònia Cerdà Tomàs

L'amo en Miquel Rabassa, més conegut per "s'escolà vell", va nèixer l'any 1906 i la seva vida ha estat una constant dedicació al servei de l'Església i del poble.

Ens hem traslladat fins a sa Colònia, on viu actualment, per tenir una xerradeta amb ell i per que ens expliqui un poc en que va consistir la seva feina com a escolà de Porreres.

--Quants d'anys vareu esser escolà?

--Vaig entrar l'any 33, quant tenia 27 anys i vaig exercir durant 31 anys. Be, en un principi vaig començar fent d'escolanet als 15 anys fins al 21.

--Quants de capellans hi havia quan vareu començar, aproximadament?

--Un temps n'hi havia 52, però jo ja no els hi he vist mai; però vaja, n'ha havia una quinzena, eren molts.

--Quin rector tenieu quan ereu escolanet?

--Es rector Soler i després en Crespi.

--Més o manco que guanyaveu quan vareu començar?

--Puc dir res com aquell qui diu, una misèria. Pensa que a l'any 52 guanyava 10 reals (és a dir, 2'50 pessetes), obligat a fer totes ses activitats.

--Exactament sa vostra feina quina era? En què consistia?

--Tot, que diu aquell. Sa netetja de l'Església també la feia jo, fins que darrerament l'agafaren ses monjes. En venia ajudar en Tomeu "sallater" i el pagava jo, figuret.

--A quina hora començaveu sa tasca?

--En s'hivern m'aixecava devers les 5h. i en s'estiu més prest.

--I sa jornada que durava to lo dia?

--Si tot lo dia. Tancava l'Església els migdies fins s'horabaixa.

--I es vespres quant la tancaveu?

--Segons es temps, si era hivern o estiu. Si feia mal dia que plogués o això tancavem més prest.

--Però sempre era després del rosari?

--Sí, de vegades erem sis o set persones al rosari i qualque

vegada dues, tres..., segons es temps. Resavem es rosari es vicari i s'escolà junts, es vicari tenia sis dècimes i jo en tenia quatre i posava ses dues candelas.

--Sa bassina, què la passetjaveu sempre qui havia qualque funció?

--Sí, sempre la soliem passetjar menys en el rosari del vespre, en cas de que no hi hagués, novenari que fesen sermó o una altre cosa especial.

--I més o manco d'una passetjada de bassina d'un dia llis, què treieu?

--Res, poca cosa. De les ànimes, els diumengues entreure dotze pessetes, qualque pic catorze... Sí, una cosa així.

--Quantes de bassines sortien?

--Moltes; el Sant Cristó, Sant Antoni de Padua, Sant Antoni Abad, la Puríssima, Sant Roc...

--Però no devien sortir totes?

--No perque hi havia Sants que tenien festa i n'hi havia que no. Cada diumenge llis sortien les ànimes, sa bassina de l'Església o sa bassina grossa que deiem, Sant Antoni i ets Sants que feia festa.

--Tenieu vacances?

--No.

--I si tenieu cap necessitat de deixar, com vos arreglaveu?

--Deixava un nin, un escolanet; si anava a Palma per comprar una cosa o s'altre, per comprar cera o... que te de dir jo, en deixav un en es meu lloc.

--Quina temporada en s'any trobaveu que era més feixuga?

--I fotre que te de dir jo..., i se que m'agradava més era sa de s'hivern, perque en s'estiu ets al.lots en fogien, moltes vegades en trobava tot sol, s'hi havia un mort passava una

penada. Per Nadal tenia molta feina i no en parlem sa Setmana Santa que possavem s'endomassada. La possavem cada vegada que hi havia quarante horas quant expossavem el Santíssim i feiem vela.

--Quin nm tenien aquestes quarante hores?

--Eres set: el Corpus, Sant Francesc, Ses quaranta hores del darrers dies de ses Mares Cristianes, la Puríssima, S. Cogema, La Mare de Deu de Candler i Pentencostés.

--De processons en feien moltes?

--Sí, n'hi havia una de cap de mes, llavors se del Corpus, se de la Mare de Deu del Carme ses de Dijous i Divendres Sant, s'Enterro, se d'es Combregars...

--Què no és se mateixa se d'es Corpus que se d'es combregars?

--No, se d'es Combregars la feien se tercera festa de Pascua, que duien es combregar a tots els malats, fins i tot venien es de se música i molta de gent que hi anava. També hi havia se processó de ses Creus o d'es patrocini de Sant Josep, eren tres dies que feien processó per a ses Creus, que estaven adornades per es veinats.

--També devien fer conducció pels morts?

--Sí, en temps passaven d'es cent morts. Anaven en processó acompanyats per ses banderes de ses cofreries, be segons quins, perquei si per exemple era un funeral de tercera encara hi venien, però de quarta no.

--Quantes banderes hi havia?

--Erem sa bandera d'es Santíssim, Mare de Deu del Carme, l'Esperança, les Ànimes, Sant Francesc, Sant Josep i sa del Rosser.

--I tot d'una que sabieu que hi havia un mort tocaveu ses campanes?

--Sí, tocavem es senyal i sa gent ja sabien si era home o dona, si havia estat estramunciat, si era de fora poble, si es funeral havia de esser de primera, segona o tercera categoria. De primera

tocaven totes ses campanes, de segona tres i de tercera dues... Tot d'una que se moria un capellà tocaven totes ses campanes.

--A ses estramuncions també hi anaveu?

--Sí, a s'hora que fos, m'en record que un vespre vaig haver de sortir dues vegades en neu.

--Quines festes m'es assenyelades recordau?

--Sa de sa Mare de Deu de Lluc... que n'ha va haver de feina, però la vaig fer de molt bona gana, és ver, passava gust d'enramellar i de tot... perque no et pensis, era pesat aixecarse tant dematí, l'ofici a les nou, migdia, vespres, es divendres a les tres, s'Ave Maria, el Rosari, s'oració de les Ànimes, després se queda en es moviment i a vegades se deixa.

--I això de deixa en què consistia?

--Que deixaven una quantitat, s'ha havien deixat un ofici o una funció.

--Només vos dedicaveu a aquest ofici d'escolà?

--Sí, ja en tenia i prou.

--Si per sa festa d'un Sant no hi havia doblers, com ho feieu?

--Jo t'ho diré, per l'any 37, per la Mare de Deu del Carme vaig voler fer una festassa, vaig fer una carrossa... la Mare de Deu era na Perpeta, San Simó era un nebot meu i el Bon Jesus en Miquel Ferrà, aquests tres.

--Què la fereu amb un camió?

--Si, amb un camió de l'amo en Biel Miquerillo.

--I sa gent responia?

--Sí, i un any per la Mare de Deu del Carme vaig voler fer gros i vaig fer aquella carrossa, vengueren a l'ofici ses autoritats amb sa música i una processó i llavors vaig fer venir es cavallets de Felanitx i un bon refresc al jardí de l'Església... idò, i tot això era una festa.

Ja hem fet una bona xerrada, i és que no o podriem acabar mai ja que són moltes ses experiències viscudes per aquest home, sempre content i disposat per ajudar i servir el nostre poble. Gràcies l'amo en Miquel.

També volem demanar disculpes a Antònia Lliteres "Mariaina" per l'error que ferem al seu llinatge en el passat número.

Treu cap, treu maga

I tant que estava apurada per travessar el carrer i poder vigilar de cantó a cantó el dia de "Sa Fira", aqueixa més fresca, aixó que havia d'esser un fracàs: aixó de rètols, "lietresos", pintats, dient "volem sa Fira en dimarts". Qui és que la vol? Perque l'any passat els de la ràdio feren una enquesta i guanyà, per una petita majoria, els qui la volien en diumenge. Què és tot aquest truí? I llavors diven que no ho demanen a ningú; i si em descuit em guanyaran a xafardejar.

Ben pensar, i enlloc de fer cartells, més valdria que esborrassin o llevassin els que hi ha. Ja ho val! Mira que haver de veure les cares dels que es presentes per "Jefes"; trob que aixó de "jefes", encara que sigui un barbarisme m'ha quedat bé; però seria millor que a les propagandes véssim Na Ciccíolina o qualsevol altre bellesa, encara que fos d'on se vulla.

Un altre empre... que tenc per a fer la meua feina de vetllar de cantó a cantó és trobar amb aquests caramulls de bosses de fems que hi ha. Qualcú pareix que vol fer un amagatall pels moixos i cans que es reuneixen al voltant de les podridures i altres desperdís. Hi ha qui no vol res davant ca seva, però que a ca els altres els hi és igual. Més de dues vegades quasi ha fotut de morros amb la embestida dels moixos, que pareix que fan reunió, a part de que fan una escampadissa de capses i bosses de plàstic que és un gust. Seria bo fer un concurs de cap de cantons adornats ara que vénen les festes, ja m'ho figur.

Als jardins de la Vila qualche vegada m'hi vull amagar, per vigilar o per qualsevol altra cosa que em convengui, i és una imprudència de per tot el veuen, i és que no tenen ni una entrecavada; a la Plaça de Santa Caterina Thomàs, ademés de fer pena, l'altre dia espenyaren un banc i no em vaig poder aturar a descansar. Manco mal que quasi a la mateixa setmana ja l'arreglaren, i no tot es desordre.

Si bé no em puc amagar gens pels arbres dels jardins, tenc un factor a favor, i és el poc llum de pel carrer; ademés de tenir poques faroles, moltes de vegades estan apagades i aixó facilita moltes de coses, per exemple, poder fer qualche estejada un poc... Ji, ji, ja m'enteneu. I ara que dic aixó, record que passava amb un altre per la carretera de Campos i, desde el carrer Passaraix fins prop del carrer Cerdà, hi havia més de dos cotxes que pareixia les provaven la suspensió, vaja unes engronsades! El qui venia amb jo em diu: "llavors la darrera prova la fan per davers l'estació o a les porxades de Ca'n Palerm"; si qualche empre de plàstics (ja m'enteneu) s'en tem hi posarà un "souvenir", ji, ji...

Em va fer mal al cor l'altre dia quan anava a comprar mig litre de gas-oil per untar les portes: vaig veure aquests arbres romputs d'allà d'açà el "matadero", quina pena. I d'aixó a qui deven donar la culpa; per ventura la tenen els de l'oposició, ves a saber (l'oposició dels arbres); mira per on! A Plaça es moren, i aquí que no es moren les maten, com és ara aquella jardineria rompuda, que degué esser amb el temporal.

M'en duc cada trastorn amb aquests al·lots amb els mon... mono... (no sé com es diuen) Ah! monopatinis, a tota i donant gas o jo que sé, sense freno, ni brida, ni timbre, ni una punyeta, ah recoranta cotril! si aixó de les direccions prohibides no s'arregla esteim perduts. L'altre dia, dimarts passat ara que faig memòria, devallava tota xerpada pel carrer de Sa Galla i anava tranquil·la perquè no venia ningú per davant i m'envesteix un goranot de devers catorze anys a tota amb la bicicleta i ni frenos, ni ring-ring, ni res i que punyeta!, vaig dir jo.

També m'han contat les amistats del "treu cap, treu maga" que al metge hi pots anar ben tranquil·la si estàs bona, que en haver acabat estaràs fotuda del cap o de la cova: no hi ha qui aguanti i xerrameca que allà s'hi fa, i si el metge surt i fega quatre crits per posar ordre, mel d'abella, llevors el troben un exagerat; ara, que el que ho acaba de compondre és quan arriben els representants i se fiquen de per darrera, vull dir que se fiquen per la porta d'urgències i amb més xarrera que si

haguessin berenat pa amb oli amb tàperes, i no et dic res si les receptes de "Vallum 10" ja no fan res.

A les matances ja fa dos anys que no hem d'avisar al manescal, així estalviem una tallada per la melsa i una figa seca i un glop de mesclat, però si l'animal no fos bo, Déu no ho vulgui, què feim?

Tothom sap que els civils no són per ací. I jo que m'en anava tan tranquil·la per la vila i ara exposats a mil fetxories; i el mal és que els lledrés també s'han temut, i val Déu fa ganes de dir llavors, perquè si el poble no es posa d'acort, ah recoranta gotes!, que aixó ja passa de tou. Aixó de topar-te cara per cara amb qui et roba a dins ca teva i no poder-li un cop d'esperdenya, per por que llevors la Justícia no digui que has abusat per estar en superioritat de condicions; idò que nomès vagin a robar a ca es "quefassos".

Altre matrimoni a tractar; a la placeta de l'Església sempre està ple de cotxes i camions, que no veuen si ve ningú de per amunt o de per avall, sobretot si te n'has d'anar cap a Felanitx, fins que enmig, i si puja qualcú t'en pots dur una bona ceba, i que no ha estat res.

S'altre dia, a una persona externa que devalla pel carrer de Sa Galla i volia voltar el carrer de l'Almoina cap al Cine, fent de mequetrefa li vaig dir hala! vos anau en direcció prohibida, i aquella em va contestar: "i el disc a on és?". Vaig haver d'arrufar la coa, i que ha estat, no res.

Si sou dels que van de nit en venir de Ciutat, si al gran Creu voltau cap a Ses Forques, alerta, perquè si juguen a Futbol podeu quedar alluemat i dur-vos-ne la gran bleda. Jo no crec que aixó no tenguí cura, tampoc es tracta de que per que hi vegin bé per jugar, els qui vagin per carretera haguin de quedar enlluernats.

A davant "Els Terrens" convedria posar discs d'aparcar a dies alterns, per bé de tots i totes.

Esteim endarrer si ja es poden morir, perquè és fotut que en esser que vagis a entrar al Cementiri et trobis que està tancat per vancances, segons resava un cartell: "Cerrado por vacaciones"; es mal és que no resava fins quan. Així que per morir-se convé tenir present i saber si ja s'ha restablert el servei d'enterrament.

Un altre embroll que tenc i que m'embarassa el meu quefer de xafardera és els dimartsos. Idò resulta que els desefeinats que baden pel dimarts es foten fent remolins p'enmig i no deixen lloc per passar. Les qui anam a comprar sols no passam quan anam de buit, ara feis comptes en haver carregat. Jo no sé a qui toca arreglar això. P'entura una solució seria fer pagar plaça als qui estan aturats.

Em va caure tort ferm, quan al concurs de coques que organitzà l'Agrupació Cultural per a Sa Fira, era hora de començar i ni cpa ni coa; i a l'hora de seleccionar, quan tengueren els trossos dins el quartet, no sabien quin tros era d'un o de l'altre. Coneixement...

Quan surten dels morts, sobretot, no hi qui passi, perquè tothom queda empastenat just sortint del batiport; p'entura convendria instal·lar uns tubs d'aire fresc tot sortint, així la gent es feria més enfora i seria més fàcil sortir.

Al carrer de J. Feliu hi ha uns arbres que necessiten esmotxar. Tanta de sort que ara no passen carros carregats amb garbes o llençols, perquè no passien; ja aniria bé constar-los el xorrac.

Mal anam de seguretat ciutadana si els municipals, en lloc de dedicar-se a guardar el poble, han d'estar pendent de les gamberrades que es fan al Camp Municipal d'esports. Ho dic per la darrera porta que han espenyat. Ja ho val!

No sé si hem deixat res dins el tinter, de totes formes la comparsa de xafarderes agraeix a totes les afiliades al nostre club totes les fisonados i xismes que, daval·daval·l, es mumuren.

Concurs de redacció

La revista "Foganya", en estreta col·laboració amb les dues escoles porrerrenques (Escola Nova i Col·legi verge de Montisón), inicia en aquest número un concurs de redacció pels alumnes de dites escoles.

Aquest concurs durarà fins finals de l'any que vé, que serà quan donarem els premis a les millors redaccions. Mentres tant, a cada número anirem publicant les quatre millors de cada dos mesos.

Aquesta vegada hem triat els temes de Nadal i Ses Matances. La elecció no ha estat sencilla, perquè la qualitat ha estat bona, però hem de triar. Altres redaccions podrien sortir també publicades, però només ho podrien esser quatre. No vos desanimeu i provau-ho al proper número.

Aquestes han estat les afortunades aquesta vegada:

Nadal

Ja de molt petita vaig aprendre que era el Nadal. El Nadal no només era menjar torrons i beure xocolata, el Nadal per a mi era una cosa molt més important, era el neixement de Jesús.

En aquest temps a totes les cases hi ha un betlem o un arbre de Nadal. Per a Nadal es fan distintes celebracions, les més importants són les Matines on canta la Sibilla i també hi ha pastorets. Dia sis venen els Reis carregats de juguetes.

Tots els dies es menja torró de xocolata o de bessó, la casta no és el problema, el problema és si no en pots menjar. Venen les vacances de l'escola i tots els matins podem dormir fins quan ens dona la real gana. A casa meua i a totes les cases hi ha felicitat o al manco hi hauria d'haver. Els mostradors estan plens de juguetes i són observades per molts de nins embadalets que hi passen hores allà davant, dient-se uns als altres el que els Reis els han de dur.

Un dia per Nadal m'agradaria que nevàs. El dia dels reis els nins a la plaça els esperen impacients per veure que els han duit. Els reis els diuen a veure si han fet molta bonda i ells gargamellant-se criden que sí, encara que no n'hagin feta molta.

Temps de Matances

Ja són divendres i el meu pare ha anat a preparar les calderes, el ternal i les guinavetes i les màquines de capolar, no fa falta esser massa intel·ligent per veure que demà hi haurà matances, és el meu dia preferit, encara que m'hagi d'aixecar molt prest. Au!! t'en pots anar a dormir que demà tendras son, això en diu el meu pare, he sopat ben prest i me n'he anat a dormir.

Nyíic, nyíic, nyíic, ja són les set, em vestiré i aniré tot d'una a agafar-li la cova al porc. He arribat just a punt, el meu germà ja té la guineveta amb la mà i el porc ja està penjant al ternal. ¡Pobre porc! Nyííííic, nyííííic, ja està fet, aquesta vegada ha estat molt bon al·lot, la darrera vegada el que vàrem matar en va fer sis de seguits de nyííícs. Aniré a agafar la balança a veure que pesa, 210 kgs, jo no m'ho esperava, i de sang també m'ha feta molta, ha omplert el ribell, anirà bé per fer el frit. El meu pare ha agafat el guinavet i ha començat a fer trossos i els va col·locant damunt la taula, els meus tios i jo hem començat a trossejar el saïm, la carn per la sobrassada. Els ribells se van omplint, nomé falta capolar-los, afegir les espècies i remenar bé, mentrestant les dones fan els budells nets i jo em passeig amb una palangana de galetes. Sa meua germana ha vingut, el berenar està a punt, tothom s'ha fet les mans netes i ha omplert el seu plat.

El saïm ja està prensat, els budells pengen ben nets, la sobrassada ja té color carabassa, només manca omplir-les, fermar-les ben fortes i dur-les a la perxa i llavors ja us ho podeu imaginar només falta una cosa i dinar, ben aviat ens han cridat i tots plegats hem menjat un bon arroz i pilotes un bon cafetet. Ja hem acabat, ara la feina es d'amagar els aparells fins l'any que vé.

Temps de Nadal

Quan vé Nadal tots els nins de l'escola adornam les classes; abaix feim un betlem amb figures de fang, amb un riu d'aigua que va a un llag amb paixos, etc.

Als pasillos posam unes bolles fetes de cartulina dorada, platatjada, verde o d'altres colors que se penguen pels pasillos, després també feim neules, dibuixos i a les classes de preescolar feim una exposició amb coses que hem fet durant el trimestre, pel dia de la chocolatada que els nins cantam cançons i mos divertim molt!

Després vé el dia de Nadal, 25 de desembre i el di que mo pas més bé és el dia de Nit Vella que vaig a sopar amb amics i després vaig a plaça a menjar raïm a les 12, després don els molts d'any i n'entorn de festa.

El dia que venen els reis es molt emocionant, perque no saps si te duren moltes de coses o res, quant ric més, perque el rei negre llitgeix molt malament perque fa con qui no fos de Mallorca.

Antònia Medina Alcalde

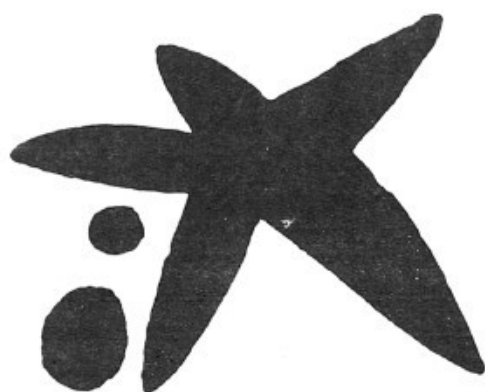
Ses Matances

El dia abans es fan els preparatius. L'endemà es fa foc a la caldera, quan l'aigua bull, treuen el porc de dins la soll i el posen damunt la banqueta. La matancera amb cara de son, allarga per davall la banqueta el ribell per a la sang. El matador frega la ganiveta per la pedra, mentre els allots de la casa baden uns ulls com un salers. Com que són molts i feiners no hi grapada per-hom. Ben prest el porc és net com una plata. I vé quan l'han de desxuiar. Si no espenya cap budell i el ventre surt ben net donen galletes. Abans una al.lota ben garrida ferm passava un plat de figues seques i una copeta de resolis de cafè. Al costat de la taula on desxuien, hi ha canyís ben cobert de fulles de col per posar-hi el ventre i els budells de l'animal i netajar-los. Devers les deu, a berenar. Frit de sang amb grell, i un plat de fetge que fa por, ventresca i llom frit. I venga llesques de pa, i un plat d'olives pansides negres com la mora, i tassionades de vi del Sindicat. Panxa plena els grans tornen

al seu que fer i l'al.lotea ja li ha acopat cap a la Mola a cercar aritges per al fogueró del vespre o a Son Bennàssar a menjar asboces. Per fer les sobrassades, primer capolen la carn que no té xuia amb unes bones rodades, es posa dins un ribell amb prebot vermell i sal i ho remenen amb unes bones manotades i es deixa que refredi, mentres tant van fent la pasta dels botifarrons, dels camlots i així d'aquesta forma al temps que omplen la sobrassada dins els budells, els botifarrons i els camlots ja estan dins la caldera bollint. Mentres les dones omplen les sobrassades, els homes es van a caçar per dur qualche conill per posar dins l'arroç. Les dones van a fer l'arroç i sobrassada novella, dins la cuina no més fa olor de fum de la caldera. Es posa la taula, els tassons, les servilletes de paper, el plat d'olives pansides i trancades i mitges llimones i rave.

L'al.lotea es seu tot d'una a la taula impacients per dinar, i això que no han fet feina o molt poca i les cuineres quan han acabat el dinar criden als homes i si encara no han acabat la feina esperen un poc. Els majors ben afamats es seuen a taula i comencen a menjar olvies pansides. Les cuineres duen plats grans "morenos" plens d'arroç, però han d'esperar un poc perque crema molt. L'arroç es gafa amb un cullerot i es boca dins els plats. Els qui volen, suquen mitja llimona dins el plat d'arroç i s'acompanya amb rave. Després es menja la sobrassada novella. Abans es menjava Arroç amb moltes tallades, bollit i unes pilotes que, si en donaven a tastar als turistes que ara vénen, n'hi agafarien com a tords. Magranes, un meló tardà que enrampa les dents, orellanes i bessons d'ametlla torrats. Si hi ha jovent a la casa acaba amb un ballet. Les matances poden variar un poc d'una casa a l'altra. Aqueixes matances son les que feien un temps, perque ara ja no menjen figues seques, sino que mengen galletes. Ara a les matances hi volen anar només els familiars i alguna familia contracten un matador, que endemés que és pagat, és convidat a berenar i a dinar. Les matances es solen fer entre els mesos de novembre i desembre. I si això es guerra, que no vengui mai la pau!

Catalina Rosselló Mesquida

"la Caixa"

CAIXA DE PENSIONS

50 ANYS DE "la Caixa"
a Porreres

La punyetera droga

El so del despertador. La claror empeny els portallons. Fred i pluja. Desconcert total. El cap ple de tambors, boca seca, cos dolorit. Reacció.

La fosca ha donat pas a la llum. El reu nou avisa. On som?. Ja Comença de bell nou el treball de casa dia; que bé!. Quina nit més dolenta. Quins somnis més depriments. Somnis del meu barri. Tranquil·litat al matí. Inseguretat a l'horabaixa i vespre. Dues persones amb la obscuritat. Una xeringa damunt el bastiment de la finestra. un personatge amb un expèdit cotxe, envoltat de gent. Ulls fuits i cares artificials. Música fins la matinada. Brutor als carrers. Marginats i alcohòlics. Una casa, un estrany, un bar, ...

Un bar?, sí! Ara recaord! Un bar on no tenien gerres de cervesa. Un bar on nosaltres, innocents, anàrem. On al principi rèiem, beviem, fumavem. Parlàvem, ... Fins que ens

adonàrem allà on ens havíem ficat. Entrada ràpida. Sortida igualment. Molta gent amb pressa. Persones d'aspecte... Observar, disimular,... Se n'adonaren. Una senyal. Els interessats la veien, nosaltres no. Entrar i sortir més de presse encara. Dissimular d'uns i d'altres. Una persona. Puja una espècie de calor i fred al mateix temps. La conec!!!. La mir, l'observ. Com ha canviat. Aspecte que no deixa cap dubte. Amic d'infància, bon amic. Anys sense veure-nos. A on has arribat?. Com ets sens?. Preguntes que hem faig. Preguntes que no li faig. Un cop dur. No és irreal, és ben real. Sensació d'impotència, sensació de venciment, de destrucció, de...

Quin matí. Quina mala nit. Fora televisió, fora periòdics, fora..., el meu barri basta. Aquesta punyetera droga!!

Josep Cerdà Tomás

Masatges

Solarium

Tractament facial

Depilació

MARGARITA BARCELO

Vos ofereix un ventall de possibilitats. Bones Festes

C/ Luna, 8

Tlf. 647070

M'ha tocat

Riiiiiiiiiiiiing! E l despertador sona insistentment.

Veu d'endormissat.

-Mmmmm? C! no! Ja són les vuit i quart! Mal llamp! Avui faig tard!

Feines automàtiques a fer:

Botar del llit. Vestir-me en menys de tres minuts. Anar al bany. Rentar-me la cara, les dents... Pentinar-me i afeitar-me.

Preparar el café amb llet. Beure ràpidament. Sortir a fora de cap a la portassa. Agafar el cotxe. Arribar a la feina. Visitar al Sr. Director. Escoltar la renyada de cada dia. Escriure a màquina. Treure comptes. Aguantar al pessat d'en Guasp. Tornar a fer comptes, si no quadra quedar-se fins tard perquè toca quadrar. Arribar a casa tardíssim. Fer el dinar d'una grapada. Treballar l'informe. Assitir a les classes de català nocturnes. Fer el sopar. Mirar la televisió sopant. Llevar taula. Asseure'm al sofà i mirar el Filiprim, el Telenotícies vespre o una pel·lícula d'en H. Bogart. Anar a dormir.

Punyetera vida rutinària!

Mestres trant pensa aixó el nostre protagonista s'ha assegut al lloc comú i habitual que tothom empre per a aquestes feines.

Fuetja el diari, aquell que ha trobat dins la persiana del carrer, i se posa a llegir-lo.

-Aquests diaris! Sempre xerren del mateix! De política o d'economia! Com si amí no me bastàs la que veig durant tot lo dia! Quina gent! Meam a darrera... També du allò de sempre: el santoral, el temps, les benzineres de servei i farmacies, els cinemes, les esqueles, quatre crítiques de films, els números premiats a l'Once i a la Loteria... Res a destacar. Vejam... i quin ha

sortit premiat? sempre va bé sebrer-ho. 99.555 As! I jo que no vaig comprar dècims amb aquest número o parescut? Quin número era? el 99.955? Ara no estic segur... Bé al manco me podria haver tocat el reintegro! Però que punyeta! Si mai me toca! Ja ho miraré... o tenia el 95.559? Animalada...

Feines ja fetes el nostre Biel amb les ganes de sebre quin número es el que té, no espera a pujar-se els calçons i parteix a cercar-lo ronseau, ronseau.

-Per aquí! Ha d'esser per aquí! no... i no hi és! o el vaig deixar dins el calaix del canterano? meam... no i tampoc no hi és! I a on pot ser? Sempre ho veuràs! Quan cerques alguna cosa mai la torbes i si no la cerques sempre la veus! Meam pensa... Biel pensa... Ah! Ja està el vaig deixar dins el butxacó de la camia lila, si!si! Dilluns passar la me vaig posar! o fa quinze dies? Tampoc hi és! Aixó ja fa Pep. No i... ja faig tardíssim. Avui serà gros, serà gros!!! No puc perdre pus temps cercant-lo, entre pitos i flautes passen les vuit i mitja hora que començ... Avui serà gros!.

Mentres diu aixó el nostre protagonista s'està pujant els calçons i s'estreny la corretja. Fica la mà dins la butxaca esquerra per a veure si ha agafat el mocador i troba una tira de billets.

-A la fí! Ditxosos dècims! Ho veus com ara que no te cercava t'he trobat!

Els obri i llegeix... 99.555

Automàticament n'agafa un i el posa devora el número premiat del diari i...

99.555 - 99.555

-Es el mateix! no, Biel els ulls te fan bellumes... Mira-ho bé. No pot ser mai aixó...

99.555 - 99.555

-Posa't tranquil. Però... i si

fos ric? Caaaaaa, no...

Emperò eh! m'ha tocat!!! Coincideix el número! I que serà ver? Ves, ves, ves! Es ver!! Aixó poden ser cinquanta milions o més. El cap del nostre Biel està ara construint castells, molts de castell i fila i fila molt amunt.

-Atura't, atura't... anem per parts: de tornar a fer feina ni parlar-ne! però ben pensat... si la meva vida ha de fer un canvi... del que quedaré més a pler serà de dir-n'hi quatre de fresques a n'aquell boeo de director!

El nostre protagonista va tan eufòric i tan depressa que sopega amb una llauna d'oli dins la portassa. Treguent el cotxe trenca l'intermitent de darrera. Però tot i aixó per a ell no te massa, per no dir gens, importancia. Ara és ric.

Ja circulant per carrer tot li sembla més alegre. Pareix que la gent és feliç, el cel és més blau, els arbres de la plaça són més verds, tot l'hi somriu...

En un no-res és a davant el despatx del seu director. Toca la porta i...

-siiiiiiiiiiiiii? (veu malsofrida del senyor director)

-Perdoni, i... que puc passar?

-Si ja és a dins com vol tornar a entrar? Què no hi és tot?

Ha fet bé en venir a veure'm perquè jo volia xarrar molt seriosament amb vostè. Troba que aquestes són hores de presentar-se? Aixó és una empresa seriosa! Cada dia fa tard! Un quart o més de mitja hora com és el cas d'avui!

En Biel l'escolta d'un manera somrient com qui deixar-lo córrer i dins ell pensa: tranquil ja no tornaré a fer pus mai tard, això ara no n'és el problema!

El director prossegueix mentrestant el seu discurs.

-O se millora o l'enregaré! Ino tornarà mai més a fer feina aquí dins! Ja està bé! Tot té un límit! I endemés d'arribar tard no fa res de tot lo dia!

l'empresa necessita homes emprenedors, feners i amb coratge que facin que l'empresa progressi i bla, bla, bla i no necessita ni necessitarà mai gent vaga com vostè!

El nostre protagonista el se mira fent sa mitja mentres amb el diari en mà fa com qui ventar-se i li demana:

- Que? Ja ha acabat?

- No tens el perquè haver-t'ho de prende a la lleugera! T'estic parlant seriosament i molt seriosament! Aixó no és tema per a fer bromes!

-Idó si van tan seriosament perquè no se'n va a fregir espàrrecs?

-A h sí? Ido està engegat!

-Escolti, abans d'anar-me'n... que podria demanar-li un favor?

-Quin?

-Per què no me guarda aquests dècims de loteria?

I li allarga els dècims amb la pàgina oberta del diari que du la gran noticia. El Sr. Director tot estorat ja canvia de cantet.

-T'ha tocat la loteria? I... què dius ver Biel?

Els companys de feina que s'havien temut ja s'hi abrodaven tot felicitant-lo.

-Biel! Biel! I te poden haver tocat setanta milions!

-Què dius? Poden ser molts més!

-Ei, i què faràs amb aquesta doberada?

-Encara no ho sé... lo primer de tot al.lots, fer-me enfora... Viatjar! Crec que m'agradaria anar al Caribe o a Hawaii, a una Illa perduda del Pacífic on estiga enfora d'aquesta societat corrupte i estressada i sobretot allà a on no tengui cap preocupació!

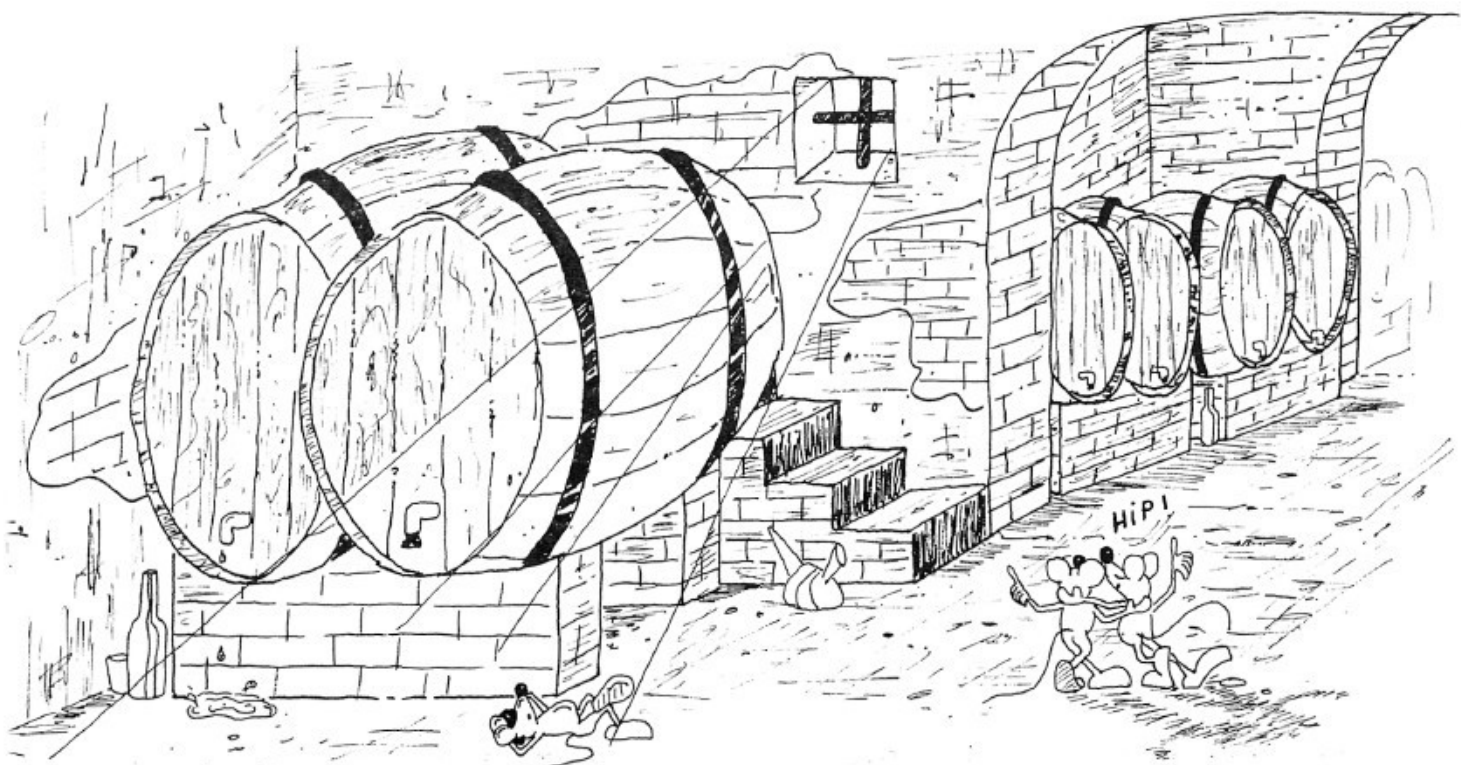
Amb aixó el Director se mira al nostre protagonista per damunt les ulleres i tot solemne li diu:

-Biolet, bota del Rolls-Royce i abandona l'illa del Pacífic. Aquests dècims són del sorteig anterior.

Margalida Picornell i Vaquer.
(Novembre 89)

Dels vins de Mallorca

De vegades, un es pot sentir content, molt content i, si m'apurau un poc com jo el dia de sa Fira, passades les deu de la nit, quan va venir en Gori Barceló, assessor d'aquesta revista i em va convencer de fer una espècie de resum o balanç del que havia estat la "Mostra de vins mallorquins".

Més que content, si he de dir la veritat, era satisfet. Era la satisfacció d'haver complit, després de perdre molt de temps de negociat i negociacions, amb el compromís de dur a terme una activitat que ens permetés donar a conèixer els vins mallorquins als porrerencs i als visitants de Sa Fira en general.

L'èxit d'aquest acte es deu, senzillament, a la gran afluència de públic que va sentir la curiositat de veure i de beure els vins que estaven exposats i a la meravellada que sortia la gent després de descobrir que, tan aprop de ca nostra, hi havien aquestes bodegues, per molts, abans desconegudes.

L'únic mèrit que la Confradia s'atribueix és el de coordinar la presència dels elaboradors, i de comprometre a molts d'amics i coneguts a contribuir econòmicament, per dur a terme aquest acte. Vull que quedi constància: sense aquestes col·laboracions privades i totalment desinteressades, no hagués estat possible la Mostra.

Hi participaren totes les bodegues de Mallorca que es mostraren interessades en donar a conèixer i a tastar els seus productes. Foren els següents:

- Celler Cooperativa -Felanitx
- Franja Roja, SA -Bini-salem
- Hereus de Ribas -Consell
- Bodegas Florianapolis -Andratx

-Trevin, SA -Palma

-Miguel Oliver -Petra

Com podeu suposar no son el més indicat per parlar de vins. Tenc molt clar que per poder jutjar, analitzar o valorar una cosa; la primera condició que s'ha de complir és la de conèixer el tema, i a jo, gràcies a Déu, encara em manca molt per aprendre. Ara bé, si hem de reconèixer que hi havia vins de gran Qualitat i altres que, encara que no siguin res de l'altre món, es mereixen el respecte que reservam a tot el que està fet a Mallorca, a tot el que cultiva i produeix dins aquest terrós reduït, i moltes vegades poc valorat, com és la nostra Illa.

L'altre dia, no fa gaire, vaig pujar a Monti-Sion. D'una part es podia veure Cabrera, com si la poguessim tocar amb la mà. De l'altre, la Serra de Tramontana es mostrava majestuosa i tranquil·la, autoritaria però atractiva. Semblava que amb una pedrada haviem d'arribar al Puig Major. Si juntam l'encant de la nostra Illa, els nostres vins, la nostra cuina i els mallorquins i mallorquines que tenim la sort de compartir aquest paradís, hem de considerar que són assortats, persones privilegiades a les que ens manca consciència per a respectar amb autoritat el nostre envolt, no només per nosaltres, sino també per els nostres fills i hereus. Déu fassi que no ens puguin retreure mai la manca d'afecte i estimació a la nostra terra.

Aprofitant l'oportunitat que em dona la revista "Foganya", a la desitg molts d'anys de vida, vull dir-vos que em tendreu a la vostra disposició, sempre que la primera finalitat sigui Porreres, els porrerencs, Mallorca i els mallorquins.

Un fort abraç
Llorenç Cerdà Mora

-Records amb delit-

Mentre es pensava quina obra habíem de representar, després de la satisfacció sentida amb "Sa Padrina", es Grup, com un nin petit quan juga, no es podia aturar de fer alguna cosa. Aixís, vàrem posar-nos a fer una Carrossa per a dur a ses Fires de Manacor, baix la direcció, un altre cop, d'En Jaume "Agulla": "UNA TERRA QUE BRESOLA HOMOS TAN GRANS COM LLULL; NO CAL QUE LI DONIN L'AUTONOMIA, TE DE SOBRES PER A DONAR". Com bé diu sa frase, es tema de sa carrossa era es d'En Ramón Llull: un gran filòsof, dedicat a la Ciència, un home que en la seva època sortia de lo normal; radical, obsesionat en convertir Cristians per tot arreu.

Sa Carrossa tractava d'expressar totes aquestes coses. Sa composició des tema estava representada per quatre quadres plàstics, expasant el més assenyalat de sa vida d'En Llull. Al centre hi havia sa bolla de Món, de tres metres de diàmetre, ja que ell el va recórrer predicant la religió catòlica; a damunt, obres escrites per ell ("El llibre de les Bèsties", "Blanquerna", etc.). Damunt tot això, ell aguantant es falcó, que un dia gossà presentar davant el Papa, que també tenia el seu racó damunt sa Carrossa amb els seus Bisbes i demés. No hi podia

mancar tampoc un espai dedicat al Col·legi d'estudiants "Miramar", que ell va fundar. En darrer lloc, no per això menys important, hi anaven el Turcs jaque, per a més desgràcia, ell va morir a les seves mans.

Aquesta Carrossa es va preparar amb molta il·lusió, per part de tot es Grup, ens hi passàrem moltes vetlades fent sa bolla amb fil de ferro i paper de seda, ja que no teníem manera de poder comprar altre material. Vos vull resenyar que avui em pareix impossible que ens aficàssim a fer una Carrossa

d'aquesta envergadura amb es material que teníem que, per cert, no era cap. Però, ses ganes de fer coses eren tantes que això no va ésser obstacle per aturar al Grup.

Una de ses coses que sí va decepcionar un poc als joves va ésser una mica de censura que ens feren, degut a vàries interpretacions que s varen fer amb sa frase de sa Carrossa; inclús es va dir que era una frase política, i ara que toc es tema m'agradaria aclarar que s'idea estava feta amb tota s'intenció del món, mentre entenguin que no mancava donar una

cosa que en Llull ja tenia. Pot ésser que penseu que això és poc radical, però jo vos diré que, sí de veres, els qui vàrem fer sa Carrossa ho sentíem així per lo gran que ha estat aquest home, i crec que aquesta frase expresava amb tots els sentits s'orgull d'un grup de mallorquins, política apart.

Per cert, també ens dugué bastant de feina fer ses lletres, ses quals eren de cartó, i medien més o menys de llarg un pam; totes estaven retallades a mà i després forrades de pape de plata. En s varen quedar bastant bé, després d'haver-les cusides a sa Carrossa ben fort, ja que ens havien d'arribar a Manacor. Vos tornaré a remarcar es punt de que, sa veritat, no sé com en treiem aguller amb lo res que teníem; a part de que es Grup era recent nat i poc conegut, i la gent, quan vas a demanar qualque cosa sempre es pensa el pitjor. Però vaja, entre desclavar tatxes i aprofitar-les un parell de pics, i amb un llençol fer un vestit, així, a poc a poc, es Grup creixia una mica més cada dia.

Continuarà...

NOTA: A Manacor ens donaren el Segon Premi.

Una del Grup

Polèmica a S'Escola Nova

Ens vàrem sorprendre l'altre dia, quan llegírem al Diari de Mallorca (espai de la Comarca de Manacor) que Porreres era notícia, i no per bé, aquesta vegada. Es referia a l'Escola Nova de Porreres, la qual es presentava com a insalubre i gaire bé inhabitable.

Per això, ens hem posat en contacte amb qui correspon i ens ha arribat la certificació que, el mateix dia de

l'escrit al diari, va estendre el metge titular de Porreres Joan Miquel Sampol i Company, després de fer la inspecció sanitària i les anàlisis pertinents.

Tenim copia del certificat per a tots aquells que tinguin interès en llegir-lo. Amb poques paraules diu que l'escola és saludable, segons les anàlisis d'aigües i d'altres aspectes de l'entorn de l'escola

remitides a la conselleria de Sanitat de la Comunitat Autònoma. Quan a la netetja en concret, la de la cuina, menjador i banys és diària. Es recomana, no obstant, que la de la resta de l'escola també ho sigui, ja que dos dies a la setmana es considera insuficient.

L'única irregularitat que s'especifica al certificat és la dels bevedors; no es consideren adequats i es recomana que es

canviïn, cosa que, segons el director del centre, està en vies de solucionar-se properament.

Així, idò, no cal alarmar-se: la situació no és tan greu com per això, com queda reflectit en el certificat. Només cal que es duguin a terme aquestes millores que s'especifiquen. Com ja hem dit qui vulgui llegir el certificat por fer-ho.

"Un poc de tot..."

-TRES RECEPTES DE CUINA

a) "Llom amb mantega": Ingredients:

- 1 tros de llom (125 grs. per persona)
- Mantega (Manquilla)
- Sal
- Pebre
- 1 bossa de rostir
- 4 ó 5 pomes
- 1 copa de vi sec

Es posa sal i pebre al llom i s'unta amb molt de mantega. Es posa dins la bossa i es posa al forn 1 hora i 1/4.

Es bullen les pomes; quan són cuites es fan puré i es mescla amb el suc que ha fet el llom.

Nota: Si no trobau bosses, podeu posar paper d'alumini.

b) "Paté de carn": Ingredients:

- 2/3 de carn magra
- 1/3 de carn magra grassa
- 1 copeta de conyac
- 1 copeta de vi blanc
- 1 all

Tots aquests ingredients es posen amb adob unes 24 hores. Després afegim:

- 1 cullera de "Maizena"
- 1 ou
- 100 grs. de nata
- pebre, farigola (Tomillo) i nou moscada

Forrarem un motillo amb 150 grs. de panxeta fumada, allada bastant fina, i ho posarem al forn al bany Maria.

c) "Torró de neula": Ingredients:

- 1 kg. de bessó
- 1 kg. de sucre

- Canyella amb pols
- Llimona ratllada
- 1 tassonet de mistela

S'escalfa es bassó i es pala. S'el deixa axugar i es mescla amb el sucre; es capola per dues vegades.

Es mescla la ratlladura de llimona, la canyella i la mistela; ha d'esser bla, però sense esser-ho massa. Es poden fer les coques del pes de mitja lliura. S'els hi dona forma rodona i aplanada, més o menys d'un centímetre de gruixa, i es posa una neula damunt i al baix.

Amb la mateixa pasta, però afegint-hi vermells d'ous, segons la quantitat, podreu fer figuretes de mazapán. També es posen damunt neula i es pinten de vermell d'ou. Es posen al forn i quan un "palillo" surt net, ja són cuites.

-UN CONSELL PRACTIC: Aconseguireu unes mans suaus mesclant llet teba i llimona. Posau-les una estona dins aquesta mescla.

- UN PENSAMENT: Si et trobes totsol és perquè has fet parets en lloc de construir ponts.

- UNA ENDEVINALLA: Son de tal condició, tan capriciosa i tan blaia, que aguant cent quintars de palla, i una unça de ferro no. (La mar)

-UN ACUDIT: "Al teatre".-Un home i la seva senyora tornaven als seus seients. El Teatre estava molt obscur. El marit li demana al senyor que estava assegut devora el "passillo": l'ha trepitjat qualcú, durant el descans?. Si senyor, vosté!, li va respondre, esperant una disculpa. Vina estimada va dir el marit, aquí están els nostres seients.

...De dins el caixó"

El somni d'una veritat

Una vegada com tantes, pensant...

Aquelles botones i aquells calçons que mai s'espenyen, i també la gorra... (aixó era la roba militar)...

Després aniré a l'escola amb la metraladora i dispararé a en Miquel, Joan, Biel...

Jo mateix babava quan contava tota aqueixa aventura, contant també amb algú bel de la meua mare "I no veu que pareixeran un moneato

amb tota aqueixa roba", però jo seguia amb la mateixa curolla.

Cada dia veia a la televisió els dibuixos dels vikings, guerres, però poc a poc vaig adonar-me compte dels desastres que es produïen les coses varen canviar, el meu món no era el mateix i el meu cap anava cavilant; Es tan necessari matar i lluitar? Era necessari i important la vida que imaginava jo de petit

com a ideal, la vida militar?

Ara lluitava dins mi mateix; amb el temps he pogut arribar a veure que no és gens vital la vida militar ni el procés del servei militar.

La qüestió no era aqueixa, he arribat als meus divuit anys i m'he allistat a l'exercitç aqueixa sí que m'es bona! ara no pensava com un nin, les típiques curolles dins del cap, ja era un adult un home, amb

alguna femalleta dins el cap i sobretot amb uns estudis o una continuu lluita per trobar un bon lloc de feina, però no pot ésser, tenc un buit dins la meua vida, h e d'entregar-me i tot són consols dels que ja hi han anat. Uns em diuen:

--Tranquil, et faran un home.

I jo pens "me fotran un any, aprenent a manejar un fusil, per matar, més destrossa encara?"

"MILI": Per patir més fam que un ca, i haver de callar rebent la passada tenint la raó; Però. On anam a parar!.

Que posin la "mili" voluntaria, o que ens paguin, que així els nostres pares no ens hagin de pagar un any de fer el vago.

Si volen que el fasem, perquè no ens duen a fer pinars nets o ajudar als hospitals, arreglar les carreteres o fer feina dins els pobles i així no seria tot perdut.

Bé, ens volen fotre un any de joventut...

-Au! Home, si t'has d'aixecar.

-He tengut un somni més beneit.

-No ho trob raro, després d'un dissabte. A quina hora has arribat?

-mm mm mm

-Fes via, axeicat, que has de sortir per la televisió

-Jo!!! A que fer?

-O no ets un "mosso"?

-Es veritat, era el dotze de novembre de mil nou-cents vuitanta nou...

Anem a escola!!!

Cada dia no és Nadal. Per aixó, parlarem d'alguns barbarismes (o barbaritats) molt propis d'aquests dies (esperem que només per part d'una minoria).

Per desgràcia, sentim gent que canta "villancicos", que fa "s'árbol de Navidad" o que va a esperar el Reis "Magos"... No en parlem dels que mengen "pollo" o "pato".

Siguem bons mallorquins i emprem les paraules que ens són pròpies. Cantem nadales o cançons de Nadal, mengen pollastre i ànnera, celebrem la Nit de Nadal i la Nit de Cap d'Any (i no la "Nochebuena" i la "Noche Vieja"), i anem a esperar als Reis Magos (o Màgics).

Siguem com una dona vella de Porreres, no record qui era, a la qual digueren si volia loteria de "Navidad" i va contestar:

-De "Navidad"??? No, no en vull de loteria de "Navidad". Fos de Nadal vos ne prendria un billet, però de "Navidad" no.

Molts d'anys i bones festes!!!

El professor

- "Vida municipal" -

El passat dia 31 d'octubre de 1989, a les 21'30 hores, es va celebrar a la Casa Consistorial el Ple de l'Ajuntament en sessió Ordinària, baix la presidència del Sr. Batle, D. Josep Roig. Hi assistiren els Tinent -batles D. Bartomeu Vidal i D. Gabriel Barceló, i els regidors D. Jaume Martorell, D. Bernat Bauzá, D. Pere Mulet, Dª Margarida Mora, D. Francesc Mora i D. Gabriel Gornals. Excusaren la seva presència el Tinent-Batle D. Miquel Ferrà i el Regidor D. Antoni Segurà. Actuà de Secretari D. Nicolau Conti. Es varen debatre els següents punts de l'ordre del dia:

1) Lectura i aprovació de l'Acta de la Sessió anterior. Una vegada llegida, va ésser aprovada per unanimitat. D. Jaume Martorell va agrair públicament al Secretari que les Actes hagin estat redactades en Català, per primera vegada.

2) Informació de l'Alcaldia. El Batle donà compte de les següents qüestions.
A) La conselleria adjunta a la Presidència otorgà una ajuda per a comprar un nou cotxe a l'Ajuntament.

B) D. Andreu Barceló Roig resultà aprovat a les proves selectives per a la plaça d'oficial 1^a

C) El Batle, en nom de tot el Consistori, donà el condol a D. Gabriel Gornals per la pèrdua del seu padrí, el passat dia de Sa Fira.

3) Aprovació de l'expedient n° 2 de suplementació de Crèdit. Vistos els informes tècnics la Corporació acordà per unanimitat la proposta formalada a dit expedient, que suposen un augment de 3.175.000 pts., les quals aniran destinades a reparacions dels edificis municipals, del camp municipal d'esports; neteja, calefacció, llum... del Col·legi públic; conservació de carrers i camins, etc.

4) Aceptació de la incorporació al Patrimoni municipal de diverses obres. El batle donà compte de l'entrega d'un lot d'obres artístiques a l'Ajuntament el passat mes d'agost. Són a uestes:

--"Capvespre basc"; de Mª Monserrat Barenys. Oli

--Sigo sin admitirlo; de Marta Cabeza. Mixt.

--Navidad 1965; de Salvador Dalí. Dibuix aquarelat.

--Navidad 1967; de Salvador Dalí. Dibuix aquarelat

--La Moixina; de Ramón Duran. Oli sobre paper.

--Juicio Final; de Yves La Guellec. Oli

--"---"; Julián Manzanares. Oli.

--Migdia; de Francisca Martí. Pastel.

--Engrescament; de Adelaida Murillo. Acrílic.

--Pont Marie; de Mariane Oliveras. Oli.

--S'albufera-Pollença; de Josep Puigserver. Oli

--"---"; Norman Mayers. Aquarela.

--El Rey y la Reina; de Isabel Ramis. Escultura

--Copa y taza; de Bernardini Roig. Oli sobre tela.

--El herrero; d'Antoni Subirana. Aquarela.

--"---"; Jorge Ulisses. Escultura bronze.

--Rio, Guadalquivir-La Puebla del rio; de Luiz Verri. Oli

--Llac de Banyoles; de Ramón Vilalta. Aquarela.

--Puerto de pescadores-Palma; de Francesc Terrassa. Aquarela.

--Dia gris; de Joan Miralles. Oli

--Sesta reflexiva; d'Andreu Ferrer. Escultura.

La Corporació, per unanimitat, acordà l'integració de les referides obres al Museu i Fons Artístic de l'Ajuntament.

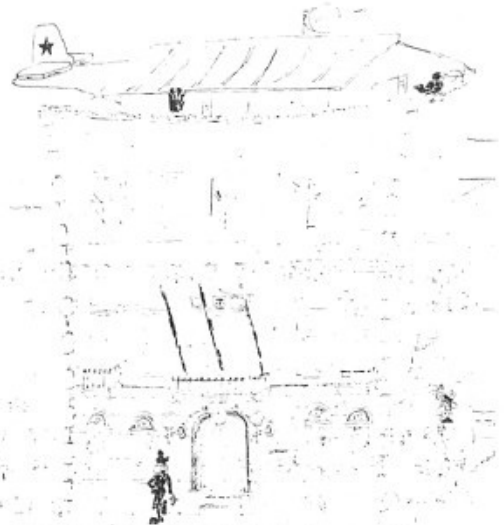
5) Precs i preguntes.

A) El Sr. Bauzá demanà al Sr. Roig com es troba el local de Correus. El Batle li contestà que les obres s'havien de començar a fer d'un moment a l'altre, però encara no ho havien fet. El Sr. Martorell demanà que Correus entregui una còpia del projecte. El Batle desconeixia l'existència de dit projecte, però digué que ho demanari.

B) El Sr. Bauzá suggereix presentar denúncia a la Guardia Civil dels darrers robatoris produïts a la vila, per tal de presionar el seu retorn a Porreres. El batle li contestà que la Policia Municipal ja havia cursat la denúncia amb la descripció del cotxe dels delinqüents, i que ja havia parlat amb el Tinent-Coronel de la Guàrdia Civil sobre el seu retorn i que aquest li haviadit que no hi hauria resposta fins passat Nadal.

C) El Sr. Bauzá va suggerir que es pujàs un cartell al Poliesportiu municipal, avisant que s'han d'apagar els llums de les pistes de tenis, ja que de vegades es deixen encesos. El Batle es trobà conforme en la proposta.

C) El Sr. Bauzá digué que s'hauria de potenciar Sa Fira fent un programa d'activitats i cercant-ne qualcuna d'original per a millorar

l'esdeveniment. El batle li contestà que per l'any que ve ja hi hauria temps de confeccionar un programa, i convidà a tothom per a que aportin idees i projectes. El batle es mostrà satisfet amb la participació ciutadana a Sa Fira. El Sr. Bauzá demanà també un estat de comptes amb els ingressos i despeses de Sa Fira. El batle li contestà que s'està fent i que es podria consultar en estar llest.

E) El Sr. Gornals demanà si hi havia res previst per a arreglar els camins que es troben en mal estat. El batle li contestà que estaven pendants de Madrid per a saber si ens concedien diners per a solucionar els mals causats per les inundacions de setembre. També digué que l'Ajuntament aportaria els materials necessaris per fer les reparacions ordinàries.

F) El sr Bauà si s'ha enviat a dir res als interessats sobre la realització de la campanya de millora de façanes. El batle li contestà que la gent ja ho sap perquè es va publicar i es va dir, però que si ho trobaven convenient es podria enviar un escrit als interessats.

I aquest va ésser el darrer tema que es va tractar, aixecant-se la sessió quaranta minuts després de que començàs, és a dir, a les 22'30 hores.

G. Barceló

Carta oberta a tots els socis de l'Agrupació Cultural

Més que dirigida a tots voltros, en particular me dirigesc a qui ostenta, o preten ostentar, l'exclusivitat de la direcció i presidència, amb un caràcter completament dictatorial.

A vegades no queda més remei que fer allò, que de cap manera feriem, així com n'hi ha que per sistema ataquen, altres pel contrari deixen de dir el que toca i en tot cas hermoosen la cosa tant com poden.

Independentment del que cadascú pensi, jo he de confesar que som així, d'aquesta darrera manera, m'estim més tenir un amic que un duro, trop interessant saber el que les altres persones pensen, seguir els consells dels qui t'enrevolten, més sap un misser i un ase, que un ase tot sol. Tinguent en compte que com més escoltes i atents l'opinió dels altres, menys perill hi ha d'esser més ase, etc., i a l'inversa, perquè com més ase s'es menys s'escolta el que altres diuen.

Tant de preàmbul per tant poca cosa? Les coses són molt o poc, i tenen molt o poc valor segons el que cadascú els i dona.

Anem a l'assumpte.

Molt de gent, quan dic molta de gent és que són més d'un centenar de persones, quan veren els programes de la festa pagesa, això de pagesa ho hem de posar en quarantena, quan veren que n'hi figurava el nom del grup Foganya, en la seva tradicional falla, me demanaven: "enguany què no hi falla"? Feien el platet i el se menjaven. "Es que això deu dur molta de feina". Ho endevinaven, he de dir que inclús hi hagué entitats bancàries i persones particulars que me digueren "si es tracta de doblers digueu i fes-la".

Gràcies de cor.

Tot el que he dit fins ara no és res, quan se convocà la primera junta, per organitzar la festa pagesa, no digueren res al grup Foganya. L'explicació que se donà fou l'Agrupació Cultural i el grup Foganya no tenien bones relacions.

Això és matar es bou de puntilla, però... Atura't, aqueix que firma aqueix escrit se cuidà, ja abans ho havia fet, de quins membres que estan més aprop, o podrien estar, del que seria la junta de l'Agrupació Cultural, dic que seria, perquè el que és avui... Es cuidar de saber que tenien que dir del grup Foganya i en concret de mi, ses respostes foren de tenir bones relacions i no tenir ni sospites de queixa.

La darrera vegada que vengueren a cobrar la quota de l'Agrupació Cultural vaig dir al qui vengué: "quan l'Agrupació torni a funcionar amb democràcia total, sense cap classe de política partidista, restablerta la junta tal com cal a una entitat viva. "Fa un caramull d'anys que ni s'ha renovat n'hi s'ha cridat assemblea i un tot sol se possa el nom de l'Agrupació per arma i escut de tot quan se li encapritxa. Feim vots perquè una gestió encertada de gent intel·ligent i adicta a

l'Agrupació continui les petjades dels fundadors de l'Agrupació per bé de la mateixa i sobretot de Porreres.

L'any passat quan es grup Foganya, fent assemblea general per aprovar les activitats 1988-89, acordà entre altres coses continuar en la festa de Sant Antoni, que feia tres anys intentavem resucitar com que el 17 de gener, festa de Sant Antoni queia en dimarts, acordàrem fer-la es diumenge i els fogarons fer-los en dissabte.

Una entitat que restableix una festa i en assemblea ordinària aprova la data de la celebració, mitjançant la junta del mes de desembre acorda sol·licitar de l'Ajuntament reunir totes les entitats que vulguin col·laborar en la dita festa, aquí comencen els rots.

Totes les entitats assistents, trobaren raonable la proposta menys una, l'entitat que vetla per excel·lència les tradicions del poble, segons diuen, però es mal és que quan es tracta de fer calaix no les ve un dia, ni dos, ni tres, ni a més. Fer els binerbos de Santa Caterina això per ells ja són figues de s'altre sostre.

Per favor, senyor president, no sé de qui, aplegui i deixi-mos fer tranquils i aprengui a pensar com ses persones, a amollar quan no tengui raó que són bastantes de vegades.

Pot esser que no hagi mort l'Agrupació tu tot sol, però hi has tengut bastant a veure.

No diguis que l'Agrupació Cultural i el Grup Foganya se duen malament, tu saps cert que això no és verd, i jo no me sent gens culpable.

Es clar que no mos convidassis a la reunió, tenies por que no te tornàssim es jornal.

Tu mateix has fet aquest escrit, el m'has dictat tu, per tant no te vendrà de nou.

I no te preocupis de si la revista té poc o molt de temps de vida, una cosa te vull dir, que el temps que surti serà sana i fa boig que limitis a gent que ha escrit a altres publicacions; tant de bo en sortissin més i sa gent hi escrigués.

No he acabat ni es paper, ni sa tinta, molt manco s'escriguera, però com que segons tu sortirem quatre o cinc vegades més, ja seguirem.

Per favor, quan fas el programa de "conèixer Porreres", per Porreres-ràdio, per favor digués coses de Porreres no de més enllà s'Atlàntic o canvia el nom. D'un equip de deu o dotze persones que volien fer feina tu saps qui heu quedat, i per cert, amb molt de respecte de sa meua banda, per poder-te aguantar, jo no vaig poder.

No trop rar que quan fas cròniques de Porreres no t'en recordis del grup Foganya, te cau tan esquerra mà que ni mos veus ni mos sents, endemés no val la pena, és allò de mira qui t'alaba i te diré qui ets.

Fins un altre

-EVOLUCIO DE L'ENSENYANÇA-

-L'ensenyança a 1960: "Un pagès ven un sac de patates per 1.000 pts. El seu cost de producció puja als 4/5 del preu de venda. Quin serà el seu benefici?"

-L'ensenyança tradicional a 1970: "Un pagès ven un sac de patates per 1000 pts. El seu cost de producció puja als 4/5 del preu de venda, això és a 800 pts.; quin serà el seu benefici?"

-L'ensenyança moderna, 1977: "Un pagès canvia un conjunt P de patates per un conjunt M de monedes. El cardinal del conjunt M és igual a 1000 pts. i cada element PEM val 1 pesseta. Dibuixa 1000 punts grossos que representin el elements del conjunt M. El conjunt F del cost de producció compren 200 punts grossos menys que el conjunt M. Representa el conjunt F com a subconjunt M i dóna la resposta a la qüestió següent:

Qui és el cardinal del conjunt B dels beneficis. Dibuixar B de color vermell"

-L'ensenyança renovada, 1980: "Un pagès ven su sac de patates per 1000 pts. El cost de producció puja a 8000 pts., i el benefici és de 200 pts.

Activitat: subralla la paraula "patata" i discuteix damunt ella amb el teu company".

-L'ensenyança reformada, 1994: "El tio Mateu que es un pages burués latifundista i intermediari és un Kapitalista insolidari que s'han enriquit amb 200 peles quan ha benut especulant una senalla de patates.

Analitza el text i vusca les faltes de sintaxis, d'ortografia, de puntuació i desegida di lo que tu diguis d'aquesta avusos antidemocràtics del Tio Mateu"

CA'N BINIMELIS

*Instal·lacions
de calefacció i electricitat*

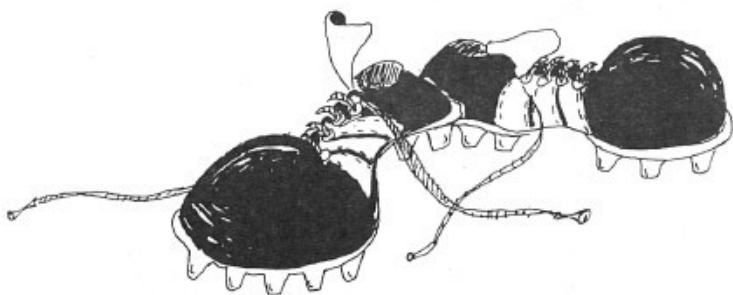
Per aquestes festes veniu a visitar les nostres grans ofertes amb electrodomèstics, vídeos, TV,...

**MOLT D'ANYS
1
BONES FESTES**

C/ Sala, 2
Tlf. 647148

Esports

A la nostra vila de Porreres les activitats esportives ocupen un lloc important i destacable entre les activitats d'els joves i al.lots. Basicament podem parlar d'esports predominats amb fútbol i bàsquet i minoritaris amb atletisme, motociclisme, escacs, ciclisme i voleibol, alguns dels quals poseeixen grans figures fins i tot de caràter estatal que anirem veient en propers números de la revista. Intentarem abarcar-los tots d'una manera informal.

De moment ens centrarem amb els dos "grossos".

Hauria estat del nostre gust i agrat informar-vos puntualment amb resultats i classificacions, però ens en trobat amb la passivitat de certs membres de la directiva de la U.D. Porreres els quals no sabien res de lo que s'els hi demanava, alegant que la Real Federació de Futbol Balear, no lis enviaven dites dades. Aquests senyors amb la temporada ja començada (fa dos mesos), havien de fer el pressupost anual i encara no el tenen, i...

A pesar de tot intentarem informar-vos de la trajectòria del fútbol a Porreres:

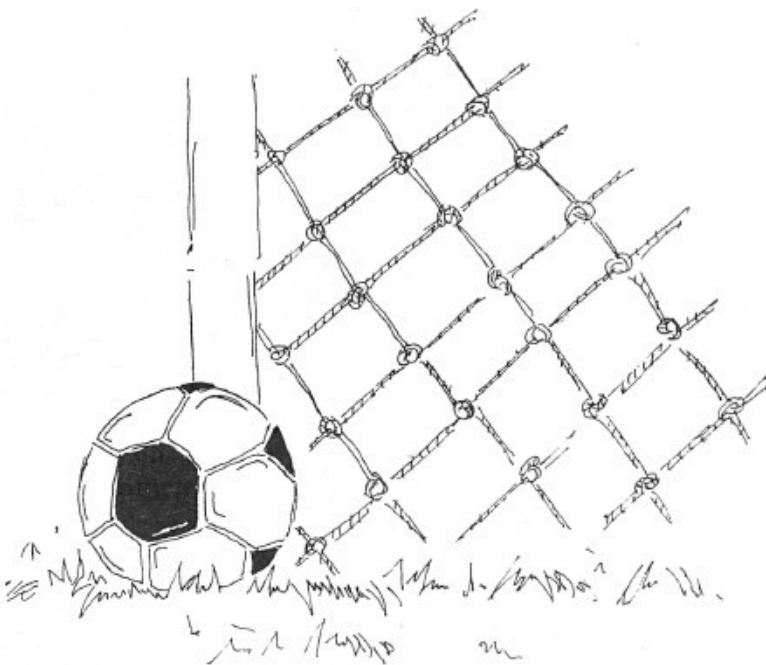
Benjamins: Són al.lots fins a deu anys, disfruten de correr darrera la pilota amb la qual fan jugades de gran mèrit. La seva classificació és bona i no tenen problemes inters.

Alevins: aquests joves juguen amb coratge i il.lusió, d'aquí vé la seva classificació als llocs punters.

Infantils: pot esser sigui l'equip millor compensat i coordinat, juguen amb gust un futbol pràctic i al mateix temps espectacular i sa culpa la té s'entrenador que fa tres anys està amb ells. Van a per totes.

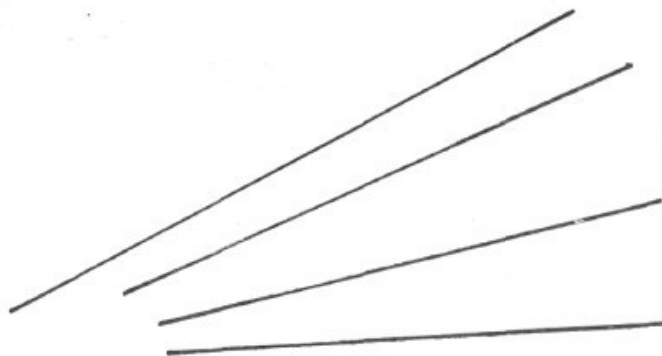
Juvenils: és sense cap dubte ni una, la pitjor de les etapes per l'edat dels jugadors i ses conseqüències (vetllar, beure, al.lotes...). Així i tot és un èquip lluitado: i amb idees que calen realitzar, aspiren a fugir del grup de coa i ho conseguiran amb l'ajut de l'aficionat i el seu saber i coratge.

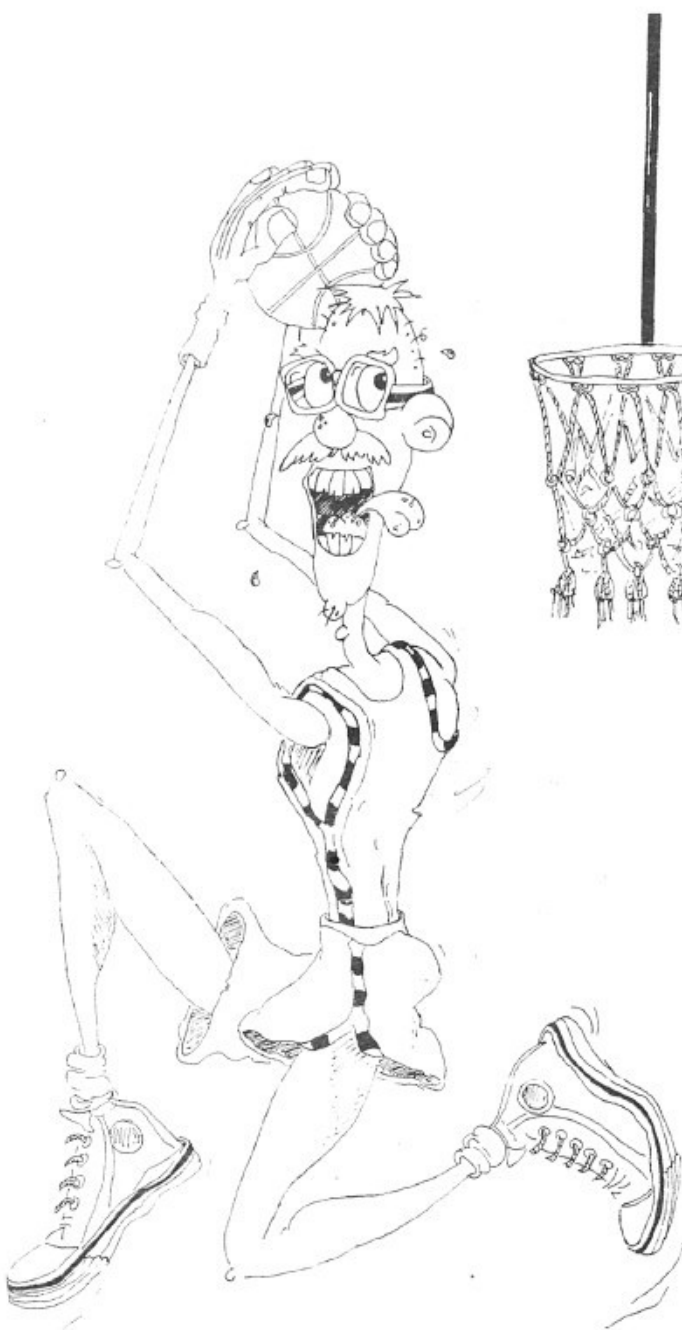
U.D. Porreres Seniors: ses coses hancomençat beníssim, no es va perdre un sol partit fins que arribà el viutè. Causes podrien ser la manca de regularitat de l'equip, i les

discrepàncies internes. De moment anam per davant ara pensau quan tot vagi bé.

C.D. Porreres Atº: juga a la mateixa categoria que l'altre equip de seniors; realitzen una campanya respectable i l'acompanyen als llocs punters. El seu principal problema és la escesiva duresa del seu joc i la política creada entre els dos equips. Ja han canviat un cop d'entrenador i l'ambient que es respira al poble en aquest sentit no es del tot satisfactori.

Va de bàsquet

dins la competició podran guanyar bastants de partits o al manco posar les coses un poc més difícils als altres. A destacar la victòria de l'altre dissabte davant el Bàsquet Inca, primera victòria d'aquests al.lots, que esperen aviat no sigui l'única.

Quan a l'equip Senior, ja ha acabat la primera fase de la lliga, i s'ha classificat per jugar la següent ronda al grup superior, encara que per pels. Els rivals a aquesta primera fase han estat cinc, en estils de joc ban diferents, ha acabat líder Inca, que dins Porreres va perdre i dins ca seva només ens va guanyar de tres punts. Segon del grup ha estat el Santanyí, equip que va guanyar al Porreres els dos partits disputats, encara que poques coses va demostrar, i només s'expliquen les derrotes locals per qualche bix moment de forma, unida a un poc de mala sort. Tercer ha estat el Porreres. Quart, el Campanet, que va guanyar dins ca seva i va caure aquí. Quint, el Son Servera, que va caure en les dues ocasions en les quals es va enfrontar al Porreres. I Sisé, ha estat el Manacor, equip que no ha estat en cap momet rival per cap altre equip, simplement una anècdota.

Els nostres jugadors locals, en resum, han guanyat sis partits i n'han perdut quatre. Han fet una mitja de 64'7 punts a favor i 49'1 en contra.

La pròxima fase el Porreres la jugarà amb els següents equips: Modas Jogging, Pla de Na Tesa, Son Rapinya, Inca i Santanyí. Esperem que tinguin sort, i si no queden ben classificats, al manco que ganes i bon bàsquet no hi faltin.

Clasificació Final 1ª Fase:

Inca	10	8	2	651	483	19
Santanyí	10	7	3	621	519	17
Porreres	10	6	4	647	491	16
Campanet	10	5	5	631	555	15
Son Servera	10	4	6	649	602	14
Manacor	10	0	10	268	817	10

Porreres, mes de desembre, a Ses Forques no hi fa precisament un estar d'àngels, fa fred, però dissabte sí, dissabte no, i diumenge sí diumenge no, els aficionats al bàsquet de la vila van a donar calor als seus jugadors, intentant passar una estona d'allò més bé, estona on l'emoció del partit, els crits dels jugadors i entrenadors, els sempre discutits arbitratges, ... coses que fan oblidar que fa fred, gràcies a la gent que va a veure els partits, partits dels quals quasi sempre la gent se n'adona que se juguen per un amic o perquè ho ha sentit dir dins ca Sa Viuda o Es Centro, perquè de cartells que informin de la seva celebració, ben poques vegades en veuen.

Però anem per feina, l'equip Cadete segueix la seva marxa per aquesta la seva primera tempora d'existència, amb més travades que bones passes, però practiquen un bon bàsquet, i encara que els resultats no acompanyin gaire, se pot veure que interès per fer les coses bé no n'hi manca, i que una vegada un poc rodats

Festa de Matances

Vet aquí com un enfiloi de botifarrons aquesta filarada de glosses o cançons que altre temps cantaven els nins i nines pel carrer el dia que feien matances, si qualcú en llegir-les en recordàs qualcuna i no la ves escrita li agrairiem que la mos digui, aixís, d'aquesta manera quedarà a la memòria de tots.

Amb aquestes cançons de matances volem també convidar-vos a la "Festa de matances" que el Grup Foganya organitza amb el programa que serà poc més o manco així:

-a les 7'30 h. pesada de porcs.

-a les 8'00 h. mort i pelada dels porcs, escorxar i tota la conseqüent feina de matances.

-se farà tot a l'antiga.

-per anar a matances les dones han de dur un devantal de matances, mocador pel cap, aconseïam capells de paumes i manegots.

-hi haurà quatre equips, un per cada porc i cada equip farà la feina independentment un d'altre sence que hi hagi pretensions de rapidés ni de manera, l'únic que s'intenta és fer un dia de festa de matances.

-un poc de tot, per aixó i participaran tots els nins i nines de les escoles, amb els mestres i monitors del Club d'Esplai amb els seus grups que

passejant pel poble cantaràn les cançons pròpies de les matances. també aniran a cercar binerbos o rossegall per encendre-los a la vetlada després d'haver sopat.

-a les deu o menys berenar de frit per els grups de feina, els organitzadors i els que hagin adquirit el tiquet tot seguit continuarem la feina.

-hi haurà un equip de cuina i netetja.

-la gent podrà passetjar-se com se suposa, però no podrà intervenir en la feina si no està inclos en la llista dels seus equips.

-així com arribin els allots amb els rossegalls s'haniran acaramullant al lloc ja indicat per tenir-los aparellats per, en arribar el vespre, encendre-los.

-a les 6'30 h. arros brut de matances per tothom que hagi adquirit el corresponent tiquet; tant aquest com el del frit es vendran uns dies abans als següents llocs: Bar Can Toni, Bar Centre, Bar Can Miquel, Bar Ca Sa Viuda, Resquills, Bar Pub Es Farolet i Bar es Tarrés. I tot seguit encesa del binerbo i torrada d'aglans i moniatos.

-tots els qui en vulguin tendran ball de bot, gloses, jocs populars, rondalles, endevinalles, berbes i acudits.

Cançons de matances

Avui hem de matar es porc
puc passar per on sevulla
me voleu deixar s'agulla
per cosir es camaiots

Una taringa
de tot es carrer
amb mitja hora passa
amb mitja hora ve.

Es porquet feia nyic, nyic
quan colava sa sanqueta
per por de sa guinaveta
o per por del qui el punyia

En veure palla cremada
senyal que hem mort es porquet
i ara que ferà fred
torrarem qualche tallada

Matansereta
que ets de guapeta
un devantalet
i una randeta

Matanserota
que ets de guapota
un devantalot
i una randota

Mirau quin devantalet
que ma mare m'ha posat
ben netet i tan planxat
que tothom el m'ha mirat

Jo som de matances
de ca es meu padrí
avui decapvespre
i demà dematí

Jo som de matances
de ca es conco Andreu
ell ha port sa cussa
i ara li sab greu

Jo som de matances
de ca es conco Antoni
han mort el dimoni
i l'han frit amb panes

Matancera sí
matancera no
jo som de matances
de s'estació

Jo som de matances
de s'estació
no menjaràs Xua
ni botifarró

En venir a Barcelona
una carta t'escriuré
a dedins hi posaré
un retrat de na Coloma

Noltros venim de vermar
de sa vinya den pometa
mos han duit una nineta
i avui l'hem de batiar

Sense padrí, ni padrina
ni vicari, ni escolà
si em deixasseu comandar
jo seria sa padrina

Matancera pixotera
pixotot cul d'endiot
mal menjassis d'allò groc
compixat de sa somera

Matancera peixotera
tu que vens es peix pudent
si no me tornes sa pesseta
ho diré a s'ajuntament

No me matis, no me matis
deixem viure un poc més
que ara vénen ses cireres
i jo tenc dos cirerers

Matancera de la vila
matancera de ciutat
ficaí s'agulla
a s'enamorat

En matar es porc molt gros
han de rompre sa corema
es vi el fan de sa verema
tot això va bé en es cos

Quan ses figues s'han acabades
llavors han de matar es porc
i penjar ses sobrassades
i es botifarrons drets i torts

Atreroles i bunyoles
matanceres cridau fort
que a ca nostra han mort es porc
que ha pesat catorze arroves

Llangonissa, sobrassada,
botifarra i camaiot
han trobada sa criada
que encalçava s'endiot

Matancers, tallau menut
que ses matanceres menyen
i empenyen i empenyen
i no passa per s'embut

Matancers, l'any que ve
tornau quedar convidades
si feis moltes sobrassades
ben plenes i ben pitjades
totes les m'acabaré

Es biberbo era tan gros
que arribava a ses teulades
més de dotze carretades
ja n'hi havia un bon tros

Cantau ninetes
amb alegria
tot el sant dia
ses conquetes
de ses matances
tan bufarelles
omplim ses pelles
de frit amb panes

Noticiari Local

Dia 22 d'octubre la Banda "La Filarmónica Porrerense" feu el tradicional concert de sa Fira i com ja és costum, a dins l'Església Parroquial, fou el repertori que baix la batuta del seu director Antoni Pares Fons, pogueren escoltar el següent:

- 1- Los voluntarios (pasadoble), G. Giménez.
- 2- A tí (mazurca), solistas: Antonia Rosselló-Antonia Roig, P. Pérez Chovi.
- 3- Sevilla (suite española), I. Albéniz.
- 4- Marcha Radetzky, J. Straus.
- 5- La torre del Oro (preludio sinfónico), G. Giménez.
- 6- Granada. Adaptación para Banda: Antonio Peris. A. Lara.
- 7- Duncannon (Obertura) James D. Ployhar.

Només feim un comentari. Quant vos tomam sentir?

Dia 26 de novembre i a les 20 hores entremescaren veus les corals de "Sant Miquel" de Campanet i la "Coral de Porreres", ja abans ho havien fet dia 19 a Campanet.

Que la mescla sortí ensertada no ho ducteu els qui hi ereu. Entrenyellant direcció de Pere Reynés Florit, director de Campanet, vull vull dir de la coral de "Sant Miquel" de Campanet i al nostre paísà i conegut Sebastià Melià Mora director de la coral de Porreres. Eren organistes n'Arnau Reynés Florit i Isabel Fiol Sala.

El programa fou:

- 1.- La Balanguera, Joan Alcover, A. Vives
- 2.- "Va pensiro", G. Verdi
- Cor d'esclaus hebreus de l'òpera Nabucco
- 3.- Aubada, M. Aguiló, Tortell, Thomàs
- 4.- Copeo Matancer (popular mallorquina), Harm. B. Bibiloni
- 5.- Deu Lloat per la natura, L.V. Beethoven
- 6.- Coral final de la cantata 147, J.S. Bach
- 7.- Coral "Vos sou senyor" (cant 84) J.S. Bach
- 8.- Ave verum corpus (motete K-618) W. A. Mozart
- 9.- Alleluia de l'oratori "Judes Macabeu" Haendel

Aquests delissós concert se cantà a l'Església Parroquial, acabat el qual se fer un refregeri per els components i adictes a la música. El que m'encantà de bondeveres fou l'espontaneïtat durant el refresc de alguns components que al piano de la sala de recepcions del Ajuntament hi vessaren ardor, entusiasme i qualque cosa més, art viu, música en directa, quan es produeix el final d'un concert, qualcú pensarà que ja no hi ha cantera, és llavonces que vé, la música viva... Només dir-vos fins prest, fins prest.

Més música: concert de la Jove Academia Instrumental (orquestra de cambra)

També a l'Església Parroquial de Porreres el dia 12 de novembre de 1989 a les 2030 h. Programa amb dues parts: primera part: "Suite Don Quijote" de George Philip Telemann. Concert per a viola en sol major del mateix autor.

A sa segona part sis petites peces de Béla Bartók "Importu Op 5" de Jean Sibelius, "Sinfonietta per a Cordes" de Harald Genzmer.

Tot dirigit per Carles Ponseti -Concertino: Blai Justo

Dissabte 2 de novembre altre concert de la filarmònica Porrerense. Programa 1 - "Churrunbelerias" (pasdoble) de Emilio Cebrián Ruiz. 2- "Fiesta de las trompetas" de Roy Anderson 3- "Alma de Dios" (fantasia) de J. Serrano 4- "El lago de los Cisnes" (suite-ballet) de Tschakovsky 5- "The happy cyclist (i like my bike) de ted Huggens 6- Rivyeren - Cyclus de A. Maldonado. Dirigi Antoni Peris Fons, director de la banda. El subdirector Miquel Barceló Ginard, dirigí el número 5 del concert.

Altres capítols del noticiari local

Dia 25 d'octubre la policia local fou dotada d'un vehicle matrícula PM 3419 BB. Es un R4, que sigui per lograr aficàcia en les actuacions obligades de cara al servei públic.

Dia 24 de novembre Antoni Matas Vila C/ Vent nº 55, segons pareix va sofrir un col.lapse pel carrer, avisat el guardia que es trobava a l'Ajuntament i comprovada la seva gravetat al mateix lloc si personar el metge de servei, que fou traslladat el malalt amb el cotxe de la policia local fins el seu domicili, avon tot el que es feu fou inútil per fer tomar en sí el pacient. Des de aquestes pàgines mos condolem amb tots els seus familiars i d'un modo especial amb Antoni Matas Blanch, nét del difunt i soci i gran col.laborador del grup Foganya.

Dia 27 de novembre sofrí un accident amb el tractor que conduia el president de la banda de música la "filarmònica Porrerense". Feim vots perquè es restabesca ràpidament i pugui continuar amb les tasques que com a president l'hi pertanyen.

Es curiós que el primer número de la revista "Foganya" ja donarem la noticia d'un altre accident, era la presidenta de la tercera edat. El president del grup "Foganya" es va escapsar els dits amb el tupí. Així que convé alartà a tots els que ostenten presidències, no voldriem fer una llista de baixes de presidents.

El dia de la Fira, per esser exactes el dia del Firó, dilluns 30 de octubre se denuncià el fet de venda de productes amb males condicions per el qual el metge fou a analitzar els productes en qüestió, ordenant la seva decomissió.

El café de Can Mollet fa una mesada que per mor d'un partit de futbol entre fedrins i casats que fa un grapat d'anys fan i que per cert acaba en un sopar per tota la afició i esportistes, se entablar una forta competició de gloses on es demostrava la pericia i prespicàcia dels contrincants, per falta d'espai no les publicam a aqueix mateix número de Foganya, però el proper que sortirà dia 22 de febrer n'hi insertarem una part i voreu com serà divertit

Un grup musical Porrerens amb futur, "D-Nit", compost per:

Ferrà Vaquer Silva; saxo, clarinet i teclat
Tomeu Barceló Garcia; trompeta
Antoni Servera Viedma; baix
Tòfol Font Cerdà; bateria
Jaume Rosselló Tomàs; guitarra

Prengueren part al Festival Internacional de Jazz que es celebra al Bom de Palma, organitzat per l'Ajuntament de Palma. Per els comentaris que feu la premsa en demés de els elogis de la televisió a l'informatiu Balear. Nombes ens queda desitjar-los sort i un futur ascenden.

El mateix grup actuà dia 12 de novembre al "Pub es Farolet" dia 19 a "Resquills". En davant!

Per altre banda, informar-vos que des de principis de novembre en Jaume Rosselló Tomàs dona classes de guitarra: C/ Molins nº 2.

El menescal ha recollit mostres de cam picada i hamburgueses, dia 6 de novembre a Ca n'Antoni Mulet i a Can Joan Munar (can Xiscos) i dia 20 de novembre a la carnisseria Veny i al Supermercat Cop. De momento no s'ha trobat cap indici anormal. Properament es recolliran mostres de marisc. Si qualcú troba anomalies amb el menjar que es posi en contacte amb les autoritats sanitàries.

Dia 1 de gener de 1990 hi haurà una trobada de Corals a l'Església Parroquial de Porreres. Actuaran 4 corals; les de Campos, Felanitx, Santayí i Porreres.

S'ha instalat un Parc Infantil a l'Escola Nova per Educació Vial. Es feran jornades a les dues escoles.

En Miquel Segura va participar a l'Exposició Balear '89, Fira d'artesans de Balears, de dia 2 al 10 de desembre. Va rebre 2 mencions honorífiques; una pel seu Stant, i l'altra per la variació de torrons. Llàstima que es rompés el tendó d'Aquiles.

Sugerencies

A l'Hospitalet hi ha goteres, com les adobam. Fa dos anys que el Grup Foganya hi fa el betlem amb l'intent de recollir almoines per arreglar-les (a les goteres), com que teniem la bassina descoberta i tan fàcil de posar com llevar, enguany farem la recolecta mitjantsant un caixonet tancat i que endemés combini llums i moviment. D'aqueixa manera pintura la recaptació serà més esplèndida.

Ens consta que se vol restaurar la façana de la rectoria, ens sembla una bona idea, inclús necessari tal com es troba actualment, des-

closcant-se a redols, seria bo aprofitar l'ocasió per llevar aquell balcó que en mala hora se col·loca a la finestra del primer pis, de més aprop del cantó i que ser té que veure amb la façana de la casa rectorial.

Amb motiu de haver anat a retratar els pastorells que insertam a la nostra portada ens hem cerciorat de la necessitat de la restauració de dites figures per tal d'assegurar la seva conservació endemés de subgerir als responsables de la custòdia que totes aqueixes figures, siguin guardades amb seguretat i no expo-

sades a l'explicació, ja que avui està tant de moda.

La façana de l'Hospitalet mereix especial atenció, resulta que en un espai reduït de mitg metr quadrat que hi ha al que podríem anomenar lloc sagrat de l'Hospitalet hi ha sembrat un ciprer, una eura, una s'assia i un gereni arribant a fer espesura de poc gust endemés de tapar la sòbria façana de l'Església, seria bo reduir alguna planta o be podar-la?

Sapiguent que de part de les nostres jerarquies eligioses no existeix cap obstacle per el que fa referència a la normalització lingüística ens estranya que la publicació

que ells dirigeixen emcapsalada per el nomde "Semilla", no obstant està tota ella redactada en la nostra llengua, mem si prest veim "llevar", "bona llevar" o altres que la nostra illa és rica en mots i paraules, endavant.

I per què no, tenim la nostra banda amb el nom "Filarmónica Porrrenense", perquè no ha d'esser "Filharmonica Porrerenca"?

A s'hora d'escriure aquest article ja feia temps que el rellotge de l'Església anava una hora adelantat. Esperem que per cap d'any no ens haguem de menjar els reims juntament amb el poble grec.

Notes de Societat

Certament, la paraula or diu de valor, diu de riquesa i, al mateix temps, recorda il·lusió i fantasia; així deim de qualcú que és molt optimista, que tot ho veu de color d'or.

No menys encantadora és la paraula nocés. Qui és capaç de descriure tot el significat d'aquesta màgica paraula.

Quan mesclam de veres les dues paraules que he dit, nocés i d'or, què més ja podem dir? Idó sí,

en Sebastià i n'Aina s'han tornat a dir que sí, que s'estimen.

Amb una festa emotiva devora la Mare de Déu de Monti-Sion, entre els seus fills, Bartomeu i Catalina, i Magdalena i Antoni, i els nets Rafel, Petra i Aina, en Sebastià Servera Barceló i n'Aina Nicolau Roig han fet les Nocés d'Or.

Enhorabona!

Imagina't

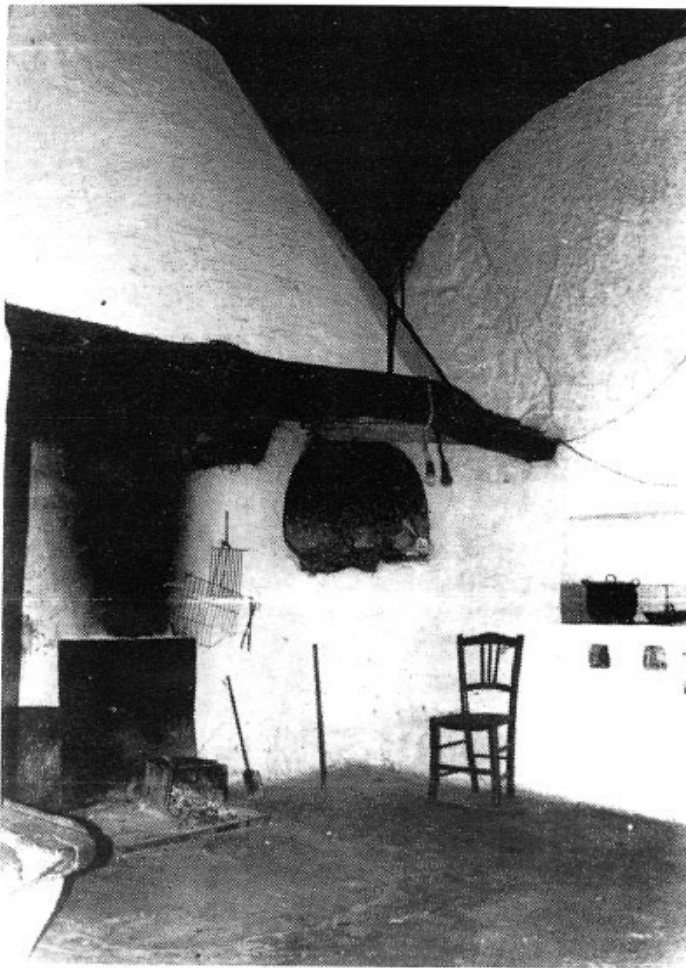
Imagina't
l'amor
com un camp daurat
d'estiu
Imagina't
les estrelles
com llàmpries

de llum diví
No comparis
la saviesa
amb l'experiència
del destí
perquè la vida
és distinta
segons com es miri
el llumí
Imagina't

la tristor
com recurs
del més viu
Imagina't
l'alegria
com arma
de pau subtil

Mª Magdalena
Picornell

Cuina de Son Lluís

Composta, en la part central de la foganya pròpiament dita, per un terraplè o escalonet d'uns tres dits d'alt i metre i mig de pla. A vegades es feia aquesta alçada per facilitar la pujada de fum cap a sa campana de sa semeneia.

A l'esquerra, un paredís de pedra marès on s'hi asseien durant sa vetllada missatges i feiners llogats, bé per passar el rosari, o per sentir una rondalla, llegida pel més espavilat de la casa.

A la dreta, just al racó, s'hi veu el cossi, i tot just on acaba sa campana, que sosté s'espinta fet de mitja soca d'alzina, hi ha els fagonets.

Aquixa foganya pot tenir més de cent cinquanta anys. Pel que pareix no ha sofert reformes, almenys de consideració.

SENTIMENT

Un plàcid matí de primavera,
quan la natura esdevé misteri,
tan encisat et trobaves en el teu gojós cant,
que equivocares el vol
i penetrarès pel finestral.

Quan et veren els meus menuts,
de sobte deixaren la cadira
per córrer darrera tu.

Eres com el riuet dansarí
que els raigs del sol
mai no arriben a atrapar.

A la fi t'abraçaren.
Tot alegria i soroll.

Jo volia ficar-te dintre la gàbia,
per tenir-te sempre amb nosaltres,
però els nins em miraren
amb ulls justiciers.

I ara que estic sola
dintre el silenci de l'aula
el cor em llenega...

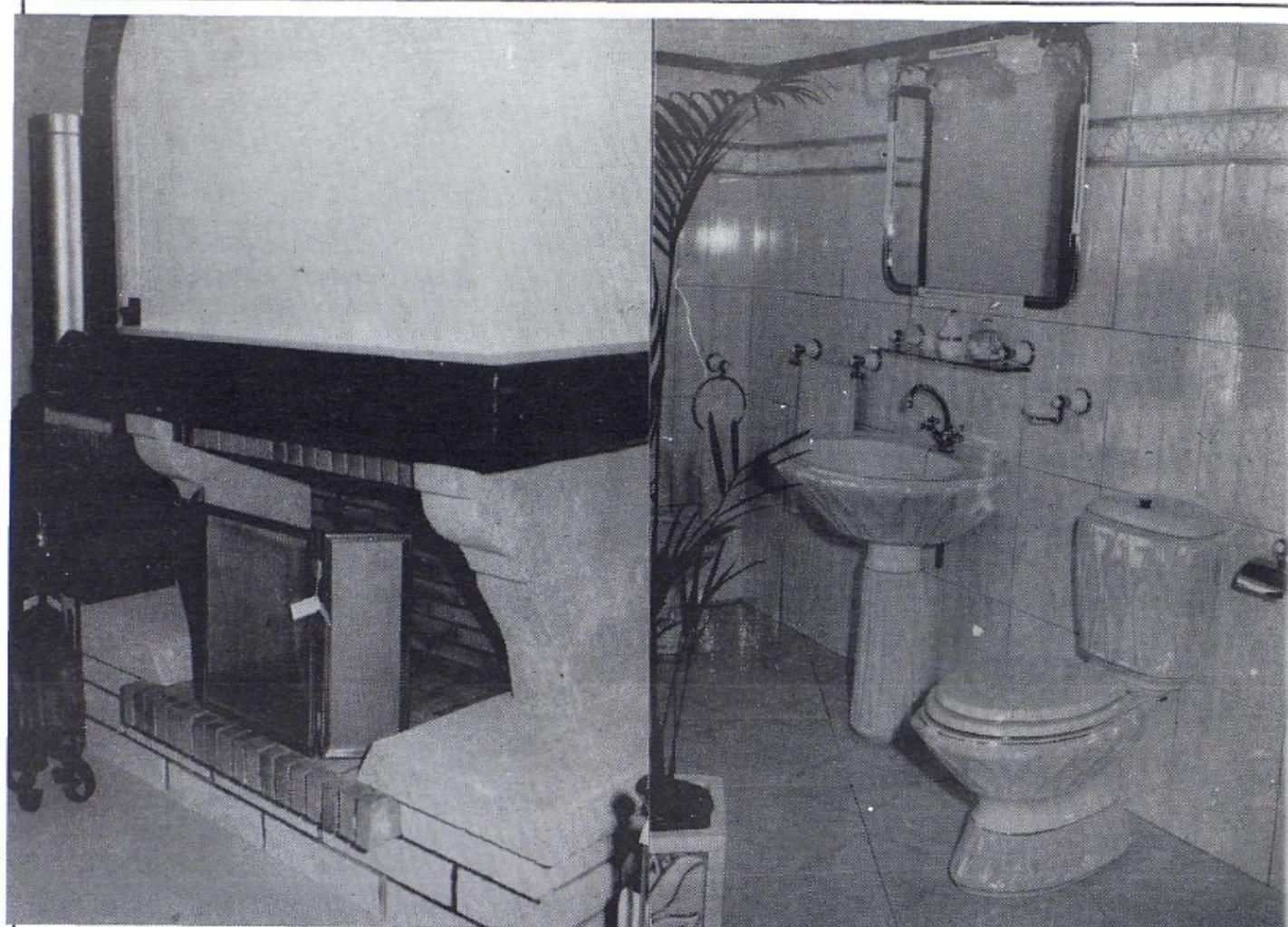
Jo volia encarcerar-te,
ficar-te entre barrots
com hi estan els meus sentiments:
adormilats!, reprimits!, anihilats!

I tanta opressió m'estreny
que no puc odorar
ni tan sols l'esperança
d'un volàtil encontre.

Ocell, vola amunt
més amunt!, fins a la immensitat
d'uns ulls clars i
ves a dir-li, a ell
que l'estimo.

Caterina Sala

TERRAZOS GUILLERMO JUAN

Casa fundada en 1.938

ALMACEN DE MATERIALES PARA LA CONSTRUCCION
PAVIMENTOS DE GRES Y CERAMICAS - REVESTIMIENTOS
SANITARIOS - AZULEJOS - COCINAS

FABRICA DE:

* MOSAICOS	* TERRAZOS
* BALDOSAS	* BALDOSAS DE ENCACHADO
* ABUJARDADO TIPO PETREO	* PELDAÑOS
* BALDOSAS ACERA	* PIEDRA ARTIFICIAL
* CEPILLADO DE TODAS CLASES	* BALAUSTRADAS
* BALDOSAS EN RELIEVE	* PIEZAS DE HORMIGON
* TODOS LOS FORMATOS	* PREFABRICADAS

FABRICA: Camí de Sa Pedrera, s/n. - Tel. 647096
EXPOSICION Y VENTA: C/. Duzay, 12 - Tel. 647121
07260 - PORRERES (Mallorca)

***Les deseamos unas Felices Navidades
y un Próspero Año Nuevo 1.990***